

Tárgy: Mezőberény Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata
Előterjesztő: Debreczeni Gábor ÜJKEB elnök
Készítette: Gulyásné dr. Sáli Henrietta aljegyző
Véleményező Bizottság: Humánügyi Bizottság
Ügyrendi, Jogi, Közbiztonsági és Esélyegyenlőségi Bizottság
Pénzügyi, Gazdasági Bizottság
Melléklet: Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió 2022. évi tervezet
Tervezett döntés: 1 db határozat
Döntés: Egyszerű többségi, nyílt szavazással

ELŐTERJESZTÉS
Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete
2022. november 2-i nyílt ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92.§ (3) bekezdése értelmében Mezőberény, mint legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót köteles készíteni, melynek Mezőberény Város Önkormányzata 2007. évben eleget tett, és legutóbb 2020-ban felülvizsgált.

Az Szt. 58/B.§ (2) bekezdése alapján Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a szociális szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának figyelemmel kísérése céljából Szociálpolitikai Kerekasztalt hozott létre.

A Szociálpolitikai Kerekasztal tagjai az elkészült tervezetet megkapták, számukra legkésőbb a képviselő-testület bizottságainak üléséig lett véleményezési lehetőség biztosítva, illetve 2022. október 24-én, hétfőn megtartásra kerül a Szociálpolitikai Kerekasztal ülése, ahol személyesen is megtárgyalásra kerül a felülvizsgált Konceptió tervezete.

A fentiek alapján a bizottsági ülésekig a mellékelt Konceptió tervezetének helyi szakmai szervezetek általi véleményezése lezajlik.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés megtárgyalását követően fogadja el az alábbi határozati javaslatot.

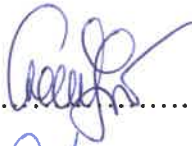
Határozati javaslat:

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92.§ (3) bekezdése alapján – Mezőberény Város Önkormányzatának 2022. évi felülvizsgált és aktualizált Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját az előterjesztéshez mellékelt formában elfogadja.

Felelős: Siklósi István polgármester
Debreczeni Gábor ÜJKEB elnök
Határidő: értelem szerint

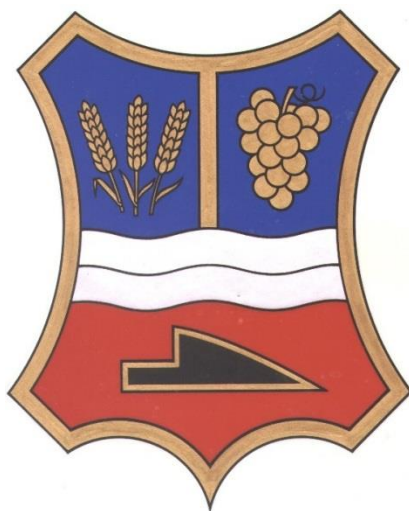
Mezőberény, 2022. október 19.

Debreczeni Gábor s. k.
Ügyrendi, Jogi, Közbiztonsági és Esélyegyenlőségi
Bizottság elnöke

Jogi ellenjegyzés: .....

Pénzügyi ellenjegyzés: .....

Mezőberény Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója

2022.

Tartalom

Tartalomjegyzék

Tartalom	2
I. Bevezetés.....	3
I.1. Koncepció célja, feladata	3
I.2. Jogszabályi háttér	4
I.3. Mezőberény város szociális helyzetképe	6
I.3.1. Gazdasági háttér.....	6
I.3.2. Demográfiai jellemzők.....	7
I.3.3. A népesség gazdasági aktivitása.....	9
I.3.4. Egészségi állapot.....	10
II. Mezőberény Város szociális és gyermekvédelmi feladatellátásának intézményi struktúrája, ellátási kötelezettség teljesítése	11
III. Szociális szervezetrendszer bemutatása	15
III.1. Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások	15
III.1.1. Szociális alapszolgáltatások	15
III.1.2. Szociális szakosított ellátások.....	30
III.1.3. Egyéb szociális szolgáltatások	33
III.2. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások	34
IV. Gyermekvédelmi szervezetrendszer bemutatása	37
IV.1. Helyi természetbeni ellátások	37
IV.2. Gyermekjóléti szolgáltatás	38
IV.3. Bölcsőde	41
IV. 4. Helyettes szülői hálózat.....	43
V. A szolgáltatások működésének fejlesztésének lehetőségei, irányai, intézményi szintű feladatai, az együttműködési keretei	43
V.1. Szolgáltatások működésének fejlesztésének lehetőségei, irányai, intézményi szintű feladatai	43
V.2. Megvalósult fejlesztések, programok, pozitív irányok – együttműködés.....	51
VI. ÖSSZEGZÉS – ZÁRÓ GONDOLATOK.....	61

I. Bevezetés

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92.§ (3) bekezdése értelmében Mezőberény, mint legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót köteles készíteni, melynek Mezőberény Város Önkormányzata 2007. évben eleget tett, majd 2015-ben és legutóbb 2020-ban felülvizsgált.

Az Szt. 58/B.§ (2) bekezdése alapján Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a szociális szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának figyelemmel kísérése céljából Szociálpolitikai Kerekasztalt hozott létre.

A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata érdekében kiküldésre került a helyi szociális feladatellátásban részt vevő szervezetek részére egy-egy kérdőív, melyet többségük visszajuttatott részünkre, amit ezúton is köszönünk.

A beérkezett kérdőívekben kitöltött információk alapján a 2020. évi Koncepció felülvizsgálatra és módosításra, kiegészítésre került.

I.1. Koncepció célja, feladata

A szolgáltatástervezési koncepció célja:

- a szükségletek oldaláról közelítve meghatározni a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, irányait, céljait,
- elősegíteni a jogszabályok által szabályozott szociális és gyermekvédelmi intézmények magas szintű, szükségletekhez igazodó feladatainak ellátását,
- elérhetővé tenni a város minden lakója számára a szociális biztonságot garantáló szolgáltatások, ellátási formák,
- biztosítani, hogy a meglévő ellátórendszer erősségeit és eredményeit megőrizve, a minőségi szolgáltatásért való elkötelezettség mellett feleljen meg a szakmai kihívásoknak,
- biztosítani azt, hogy a szociális ellátórendszer eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat.

A szolgáltatástervezési koncepció feladata:

- értéktételező, hatékony helyi szociálpolitika kialakításának, formálódásának elősegítése,
- információ nyújtása egyéb fejlesztési koncepciók, tervek kidolgozásához és megvalósításához,
- információ biztosítása a különböző szolgáltatást igénylők részére, illetve a szolgáltató intézmények, szervezetek számára,
- a koncepcióban szereplő adatok, illetve a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmények javaslatai alapján az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúra kialakítása és az aktuális szolgáltatások hatásos és hatékony fejlesztése.

A koncepció készítését törvény írja elő, de az egységes szemlélet, illetve az integrált intézmények működése szükségessé teszi, hogy a koncepcióban az önkormányzat gyermekjóléti szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségei és fejlesztési elképzelései is teret kapjanak. Szintén fontosnak tartottuk, hogy a helyi rendszer bemutatása körében az önkormányzati feladatellátás mellett megjelenítésre kerüljenek az egyházak, civil szervezetek által felvállalt szolgáltatások is.

Jelen Koncepció keretében bemutatásra kerül Mezőberény szociális helyzetképe, a helyben biztosított szociális ellátások, szolgáltatások, továbbá meghatározásra kerülnek a jövőbeli fejlesztési irányok, lehetőségek, valamint ismertetésre kerülnek – a kitöltött kérdőívek alapján – a szervezetek jó gyakorlatai, elért eredményei.

I.2. Jogszabályi háttér

A szociális szolgáltatásfejlesztési koncepció jogszabályi háttérének vizsgálatakor elsőként Magyarország Alaptörvényét (a továbbiakban: Alaptörvény) kell kiindulópontnak tekinteni.

Már az Alaptörvény kezdetén, a Nemzeti hitvallás cím alatt megjelenik, miszerint „Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet [...] kiteljesítése.” Ezt egészíti ki a XIX. cikk, mely négy bekezdésnyi terjedelemben foglalkozik a szociális ellátórendszer alkotmányos szabályainak meghatározásával:

„XIX.cikk

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.”

[Magyarország Alaptörvénye, 2011. április 25.]

A szociális jogok tekintetében az Alkotmánybíróság a 25/2016.(XII.21.)AB határozatában is kifejtette, hogy ezen szociális jogok érvényesítése – amint a gazdasági és kulturális jogok tekintetében is – alapvetően az állam gazdasági teljesítőképességétől függenek, az állam kötelezettségei elsősorban arra korlátozódnak, hogy egyrészt hozzon létre egy olyan intézményrendszert, amely útján az alkotmányos jogok érvényesülhetnek, másrészt pedig meg kell határoznia az intézményrendszer igénybevitelével kapcsolatos jogosultságokat.

Amint az Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011.évi CLXXXIX. törvény preambulumban is megfogalmazásra került a helyi önkormányzatok az egységes állami szervezetrendszer részeként hozzájárulnak az Alaptörvényben foglalt államcélok megvalósításához, elősegítik a jogszabályi kötelezettségek teljesítését.

A szociális ellátások, szolgáltatások, valamint ezt kiegészítve a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások rendszerét a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) szabályozza.

Az Szt. 92.§ (3) bekezdése értelmében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít.

A szolgáltatástervezési koncepció tartalmára a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 111/A.§ (1) bekezdése tartalmaz szabályozást. Nevezett jogszabályhely értelmében a koncepció tartalmazza különösen:

- a) a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- d) az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A koncepció készítését az Szt. írja elő, de az egységes szemlélet, illetve az integrált intézmények működése szükségessé teszi, hogy a koncepcióban az önkormányzat gyermekjóléti szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségei és fejlesztési elképzelései is teret kapjanak.

Az önkormányzati feladatellátást – mint a releváns jogszabályi hierarchia legalsó szintje – a következő önkormányzati rendeletek alapozzák meg:

- a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015.(II.24.) önkormányzati rendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi rendszeréről szóló 18/2008.(V.26.) MÖK sz. rendelet,
- a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 20/2016.(V.31.) önkormányzati rendelet.

I.3. Mezőberény város szociális helyzetképe

I.3.1. Gazdasági háttér

Mezőberény a Dél-alföldi régióban, Békés megye középső részén a Békési járásban helyet foglaló kisváros, kistérség egyik meghatározó települése. Területe 118,53 km², állandó lakosainak száma 10.032 fő, átlagos népsűrűsége pedig 84,64 fő/km² (Belügyminisztérium, 2022. január 1.).

Mezőberény gazdasági helyzete a 2008-ban kezdődő gazdasági válság idején megrendült. Jelentősen csökkent a foglalkoztatottság, ami a családok életkörülményeinek drasztikus romlásához vezetett. Növekedett a munkanélküliség, az emberek egy jelentős része kilátástalan helyzetbe került. A legnagyobb létszámot foglalkoztató cég 2009-ben felszámolta a mintegy 650 főt foglalkoztató vállalkozását.

Az elmúlt időszakban folyamatosan stabilizálódott a város gazdasági szerkezete.

A koronavírus járvány 2020. évi megjelenése az önkormányzati adóbevételek nagyságára, és a városban működő gazdálkodó szervezetek helyzetére is jelentős hatással volt. Az önkormányzatok gazdálkodásában bizonytalanságot teremtett, hogy 2020. január 01. napjától a gépjárműadóból származó bevétel teljes egészében a központi költségvetéshez került. Ezzel megszűnt gépjárműadó bevétel 40 %-ának, mint átengedett központi bevételnek az önkormányzatok által való felhasználhatósága. Eltörlésre került a HIPA feltöltési kötelezettség, ami átmeneti likviditási problémákhoz vezetett. 2021. I. félévében az IFA fizetési kötelezettség felfüggesztésre került, és ezen időszakra állami támogatás sem járt. A HIPA mértéke 2021-2022 évekre 1 %-ban került központilag megállapításra, meghatározott önkormányzatok a kieső bevétel összegével megegyező összegben, a központi költségvetésből támogatásra váltak jogosulttá. További nehézséget jelent az önkormányzat működésében, hogy a növekvő inflációt, árakat nem, vagy csak kisebb mértékben követi az állami támogatások összege.¹

A rendszerváltás óta a város folyamatosan erőfeszítéseket tesz a munkahelyek megteremtéséhez kapcsolódó beruházások mellett a hátrányos helyzetű rétegek lakhatási körülményeinek javítása és a szociális ellátórendszere fejlesztése területén.

Mezőberény közlekedési helyzete kedvező, mivel a városban megáll a Budapest– Békéscsaba– Lökösháza vonalon közlekedő minden hazai és számos nemzetközi szerelvény.

A közúti kapcsolatrendszer is jónak mondható, hiszen a 47-es, a 46-os, valamint a 470-es főközlekedési utak Mezőberényben keresztezik egymást.

A tömegközlekedési kapcsolatok közül Békéscsaba, Békés (járási központ), Körösladány közvetlen járatokkal hét közben jól elérhető, békéscsabai átszállással elfogadható sűrűségű a járatszám Gyula irányába is.

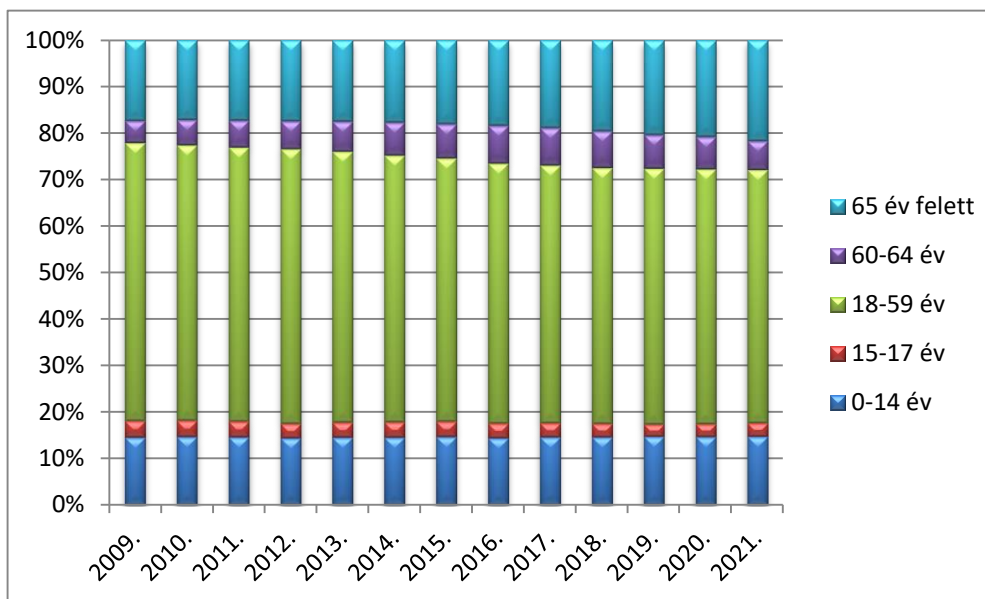
---

¹ Forrás: Mezőberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2022-2026.

I.3.2. Demográfiai jellemzők

Mezőberény lakosságának vizsgálatakor szembetűnik a népességszám folyamatos és egyenletes csökkenése. A város lélekszáma 1970 és 2022 között 12 891 főről 10 032 főre, összesen 2859 fővel csökkent. Amennyiben csak a 2009 - 2021. év adatait figyeljük meg az 1. ábrán, akkor a vizsgált időszakban 2009. év állandó lakosságához viszonyítva a fogyatkozás 12 év alatt, 907 fővel 8 %-os.

1. ábra Állandó népesség számának változása, korösszetétele (2009-2021.)

Forrás: TeIR/KSH-TSTAR adatok alapján saját szerkesztés

A gyermek- és fiatalkorú (0-17 év közötti), valamint a zöld színnel jelölt felnőtt (18-59 év közötti) lakosság egyre szűkülő arányt képez a lakosság összetételében, 2011 és 2021. között 18%-ról 17%-ra csökkent a 0-17 éves korosztály részaránya. Az idős, legalább 65 éves korosztályhoz tartozók létszáma emelkedő tendenciát mutatva ugyan ebben az időszakban 17 %-ról 22 %-ra változott.

1. táblázat A népesség korösszetételének változása (2009-2021.)

Év	Népesség száma (fő)	0-17 év	18-64 év	65 évtől
2009	10 939	18,2%	64,5 %	17,3 %
2010	10 911	18,2 %	64,7 %	17,1 %
2011	10 817	18 %	64,7 %	17,2 %
2012	10 756	17,6 %	65,1 %	17,4 %
2013	10 751	17,8 %	64,7 %	17,5 %
2014	10 647	17,9 %	64,5 %	17,7 %
2015	10 541	18,1 %	64 %	18 %
2016	10 424	17,6 %	64 %	18,3 %
2017	10 354	17,7 %	63,5 %	18,8 %
2018	10 280	17,6 %	62,9 %	19,5 %
2019	10254	17,4 %	62,3 %	20,3 %
2020	10128	17,5 %	61,7 %	20,8 %
2021	10032	17,7 %	60,7 %	21,6 %

Forrás: TeIR/KSH-TSTAR adatok alapján saját szerkesztés

Az élveszületések számában ingadozások mutatkoznak. A 2013. év kiemelkedő jelentőségű volt e tekintetben, hiszen 122 gyermek látta meg a napvilágot. Az ezt követő évben mélypontra zuhant az értéke a 76 élveszületési számmal, de – 2017. kivételével – az ezt követő években sem érte el a 100 feletti lélekszámot. (3. sz. táblázat)

2. táblázat Élveszületések száma (2009-2021.)

Év	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Fő	102	103	88	82	122	76	95	80	101	73	85	90	89

Forrás: Védőnői Szolgálat

Az alábbi diagramok jól szemléltetik, hogy Mezőberény népességének csökkenésében döntően a természetes fogyás játszik szerepet.

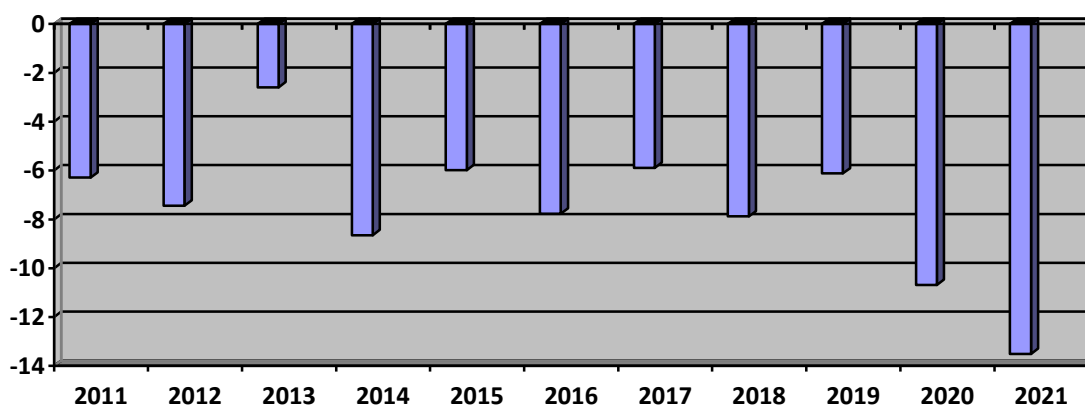
A halálozások száma a vizsgált időszak mindegyikében jóval meghaladta a születések számát. Az élve születések és a halálozások különbözete 2020-ban kiugróan magas volt, a 204 fő elhunyttal szemben mindössze 90 fő született.

A természetes fogyás 2013-ban ezer lakosra vetítve -2,6‰ volt, ami a kimagasló születésszámnak köszönhetően ebben az évben jóval kedvezőbben alakult mind a járási (-5,2‰), mind a megyei (-7,1‰) értékeknél, de kisebb mértékű volt a Dél-Alföldön (-5,3‰) és az országban mértéknél is (-3,8‰).

2. ábra Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve.

2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
-6,29	-7,44	-2,6	-8,65	-5,98	-7,77	-5,89	-7,88	-6,12	-10,68	-13,51

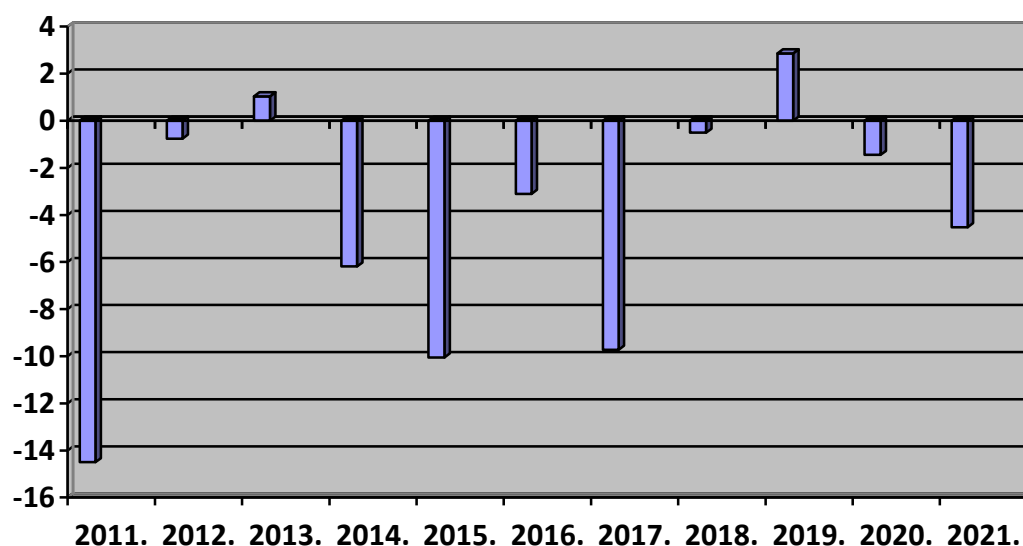
Forrás: TeiR – saját szerkesztés

A vándorlási különbözet értékeinek vizsgálatánál elmondhatjuk, hogy mindössze három kiugró értéket figyelhetünk meg, 2011-ben, 2015-ben és 2017-ben. 2013-ban és 2019-ben pozitív értékeket láthatunk, ami egyedülálló volt a vizsgált térségben. Sajnálatos módon a 2018-2019. évi javulás nem vált tendenciává, 2020. és 2021. években ismét romló adatokat láthatunk.

3. ábra Vándorlási egyenleg (ezrelék)

Vándorlási különbözet az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbsége ezer lakosra vetítve.

2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
-14,5	-0,76	1,04	-6,19	-10,05	-3,1	-9,72	-0,51	2,86	-1,45	-4,52

Forrás: TeiR – saját szerkesztés

A gyermek- fiatal korosztály arányának csökkenése, a 65 éven felüli korcsoport növekedése egy folyamatosan idősödő mezőberényi társadalom képét vetíti előre. Az Európai Unió országaira jellemző kettős öregedés folyamata Mezőberény helyi társadalmára is jellemző a fenti adatok értelmében.

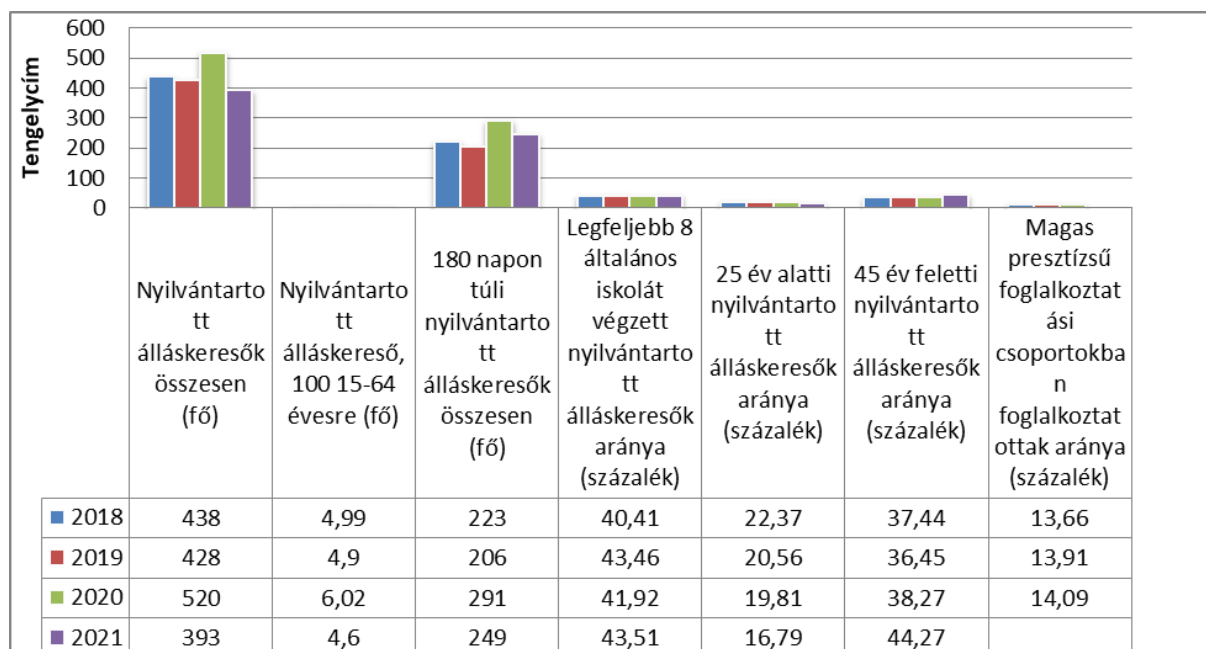
A lakónépesség számának csökkenése mellett párhuzamosan csökken a fiatalok aránya, s emelkedő tendenciát mutat a lakosságon belül a 65 év feletti korosztály részaránya.

I.3.3. A népesség gazdasági aktivitása

A foglalkoztatási arány növelésének a helyi politika legfontosabb társadalmi és gazdasági céljai közé kell tartoznia, annak érdekében, hogy a potenciális munkaerőforrásból minél több hasznosuljon, a helyi társadalom eltartó-képessége, megtartó ereje növekedhessen.

A munkanélküliség a szegénység és a társadalomból való kirekesztődés legjelentősebb kockázati tényezőjének számít, ezért fontos, hogy minél több ember tudjon belépni a nyílt vagy támogatott munkaerő-piacra.

4. ábra Nyilvántartott álláskeresők száma

Forrás: TeiR – saját szerkesztés

Mezőberény esetében a 2009 óta a regisztrált munkanélküliek száma fokozatosan és jelentősen csökkent. Ezt a javuló tendenciát akasztotta meg a 2020. évi koronavírus járvány, amit az emelkedett statisztika is mutat. (Már a 2020.évi koncepcióban is előrevetítettük a visszaesés lehetőségét.) Szerencsére az ezt követő évben (2021-ben) ismét javuló számokat tapasztalhatunk.

I.3.4. Egészségi állapot

Mind a születéskor, mind pedig a különböző életkorokban várható élettartam jelentős javuláson ment keresztül az elmúlt évtizedekben köszönhetően az életkörülmények javulásának, az egészségügyi ellátás, és a közegészségügy fejlődésének.

Hazánkban a népesség fogyása felerősíti a demográfiai öregedés folyamatát. Nő a népesség átlagéletkora és az időskorú népesség aránya, miközben a fiatal korcsoport aránya csökken a népességben. Békés megyében 2001-ben a férfiak átlagos életkora 38,3, a nők 41,7 év volt. 2022-re több mint 4 évvel (+4,6) nőtt a férfiak, illetve több mint 5 évvel (+5,4) a nők átlagos kora. A statisztikák szintén vizsgálják a férfiak és nők születéskor várható élettartamát, ami 2001-ben a férfiak esetében 68,84 év, nők esetében 76,60 év. Ezen adatok esetében 2022-es adattal még nem rendelkezünk, így 2021-re vonatkoztatva férfiak esetében +0,6 év, nők esetében pedig +0,07 év emelkedést láthatunk.

Mezőberény esetében a halálozások száma ingadozást mutat, tendencia nehezen szűrhető le belőle.

3. táblázat Elhunytak száma Mezőberényben

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Elhunytak száma	151 fő	171 fő	155 fő	170 fő	204 fő	226 fő

Forrás: Mezőberény Város Anyakönyvezetője adatszolgáltatása

II. Mezőberény Város szociális és gyermekvédelmi feladatellátásának intézményi struktúrája, ellátási kötelezettség teljesítése

Az Szt. 86.§-a értelmében a szociális alapszolgáltatások közül Mezőberény Város Önkormányzata köteles biztosítani a családsegítést, étkeztetést, házi segítségnyújtást, valamint a nappali ellátást.

Mezőberényben a szociális feladatellátás több pilléren nyugszik. Az önkormányzat a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat intézményén keresztül a kötelezőn túl, önként vállalt szociális feladatokat is ellát, illetve jelentős szerepet töltenek be az egyházak, valamint a civil szervezetek is a szociális ellátások biztosításában.

Az önkormányzat a szociális ellátórendszer keretében 2022. évben az alábbi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja:

I. Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások (a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat keretében)

I.1. Szociális alapszolgáltatások

- tanyagondnoki szolgálat
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- támogató szolgáltatás
- idősek nappali ellátása

I.2. Szociális szakosított ellátások

- idősek bentlakásos intézménye

II. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások (polgármesteri, átruházott hatáskörben)

- települési támogatás
  - i. lakhatási célú települési támogatás
  - ii. ápolási célú települési támogatás
- rendkívüli települési támogatás
- köztemetés költségének megtérítése alóli mentesség
- egyéb szociális támogatás
  - i. felsőoktatási intézményben tanulók támogatása
  - ii. temetési kölcsön
  - iii. strandbérlet támogatás
  - iv. iskolakezdési támogatás

A Gyvt. 15.§-a határozza meg a gyermekek védelmének rendszerét, melyből a 94.§ alapján Mezőberény Város Önkormányzatának kötelező feladatát képezi - a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak kivételével – a gyermekjóléti alapellátások biztosítása.

A 94.§ értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

Az önkormányzat a gyermekvédelem helyi rendszere keretében 2022. évben az alábbi ellátásokat biztosítja:

1. természetbeni ellátások:
  - aa) a gyermekintézmények étkezési térítésének közvetlenül az intézmények által kezdeményezett és javasolt díjkezdvezményének megállapítása
  - ab) helyközi járatú autóbusz helyi közlekedésre vonatkozó tanulóbérletének támogatása
2. személyes gondoskodást nyújtó ellátások:
  - ba) család és gyermekjóléti szolgálat működtetése,
  - bb) gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde),
  - bc) gyermekek átmeneti gondozása helyettes szülői hálózatban.

Mezőberényben a szociális feladatellátás több pilléren nyugszik. Az önkormányzat a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat intézményén keresztül a kötelezőn túl, önként vállalt szociális feladatokat is ellát, illetve jelentős szerepet töltenek be az egyházak, valamint a civil szervezetek is a szociális ellátások biztosításában.

4. táblázat Helyi – önkormányzati, egyházi és civil szervezetek által biztosított – szociális és gyermekjóléti ellátórendszer Mezőberényben (Szolgáltató Nyilvántartás – Szociális Ágazati Portál – alapján)

	Ellátás típusa		Ellátást nyújtó megnevezése					
			Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat	Mezőberényi II. kerületi Evangélikus Egyház	Mezőberényi Református Egyház	Humán Szolgáltató	"Fogjunk össze" Közhasznú Egyesület	Mécses Egyesület
Szociális alapszolgáltatások	Tanyagondnoki szolgálat		53 fő					
	Családsegítés		☺					
	Étkeztetés		☺	63 fh	119 fő (kapacitásmutató)	2000 fő (a Szolgáltató teljes ellátási területére)		50 fh
	Házi segítségnyújtás		60 fh	17 fh	30 fh	2328 fő (a Szolgáltató teljes ellátási területére)		
	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás		74 db kih.készülék					
	Nappali ellátás	Idősek	30 fh	50 fh	40 fh			
		Fogyatékkal élők			25 fh		25 fh	70 fh
		Pszichiátriai betegek						60 fh
	Támogató Szolgálat		☺					☺
Sz.	Idősek átmeneti otthona							

	Idősek Otthona		50 fh (Puskin u.) 52 fh (Juhász Gy. u.)		130 fh				
	Támogatott lakhatás	fogyatékos személyek részére						40 fh	
		pszichiátriai betegek részére						4 fh	
Egyéb szoc. szolg.	Fejlesztő foglalkoztatás							110 fh (a szolgáltató teljes ellátási területére)	110 fh (a szolgáltató teljes ellátási területére)
Gyermekjóléti	Gyermekjóléti Szolgáltatás		☺						
	Gyermekek napközbeni ellátása	Bölcsőde	56 fh.						
	Helyettes szülői hálózat		3 fh.						

	Az önkormányzat számára kötelező, jelenleg is biztosított szolgáltatás
	Önként vállalt feladatok
	Kötelező, jelenleg nem biztosított szolgáltatás
	Kizárólag egyházak, civil szervezetek által nyújtott szolgáltatás
☺	Biztosított szolgáltatás (a nyilvántartásban nincs felvezetve férőhelyszám)
fh.	Nyilvántartásban szereplő férőhelyek száma

A fenti táblázatból kitűnik, hogy Mezőberényben egy jól kiépített, sokszínű, pluralizált intézményrendszer nyújt védőhálót az ellátási szükséglettel megjelenő lakosságnak.

Megállapítható, hogy Mezőberényben az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai közül az idősök átmeneti ellátásán kívül valamennyi szolgáltatást biztosítja. Önként vállalt feladataival pedig egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódó szükségletekhez igazodik.

Az idősök átmeneti elhelyezésének szüksége elenyésző esetben merült föl. A tartós férőhelyekre átmeneti időszakra felvett idősök a végleges elhelyezés igényével lépnek fel szinte valamennyi esetben. A várható élettartam emelkedésével a tartós bentlakásos elhelyezésre jelentkezik markáns szükséglet.

Amennyiben igény jelentkezik rá, lehetőség van néhány tartós férőhely átminősítése átmeneti férőhellyé.

A harmadik szektorhoz tartozó egyházi szervezetek kötelező önkormányzati feladatok felvállalásával lehetővé teszik az időskorúak számára, hogy a szolgáltatásokat lakóhelyeikhez közel vehessék igénybe. Az önként vállalt feladatok pedig elébe mennek a speciális lakossági szükségleteknek.

III. Szociális szervezetrendszer bemutatása

III.1. Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások

III.1. 1. Szociális alapszolgáltatások

III.1.1.1. Tanyagondnoki szolgáltatás

A tanyagondnoki szolgáltatás célja a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése. Ennek figyelembe vételével végzi a tanyagondnok a mindennapi munkáját.

A külterületen egyedül élő idős személyek a kialakult egészségi problémáik miatt leggyakrabban az alábbi tevékenységben kérnek segítséget: hólapátolás, vízhordás, favágás, hivatalos ügyek intézése, egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, bevásárló utak szervezése személyszállítással, illetve kérésre bevásárlás. Napi szinten igény van kiskorú gyermekek óvodába, iskolába történő szállítására.

A tanyagondnok szervezésében évente tanyafórum megrendezésére kerül sor a külterületen élő lakosság számára.

2016. év májusában a tanyagondnoki szolgálat működtetése Mezőberény Város Önkormányzatától – a meglévő személyi és tárgyi feltételekkel – átkerült a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálathoz.

A szolgálatot Mezőberényben egy fő tanyagondnok látja el, aki 2019. évben – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – tanyagondnok képesítést szerzett.

2021. évben a szolgáltatást igénybe vevők száma 53 fő volt, akiknek az életkori, illetve nemek szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

5. táblázat Tanyagondnoki szolgálat szolgáltatásainak igénybevevői megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
0-18 év	10 fő
19-29 év	4 fő
30-39 év	3 fő
40-49 év	2 fő
50-59 év	8 fő
60-69 év	14 fő
70-79 év	7 fő
80-89 év	4 fő
90 év felett	1 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	43 % (23 fő)
Nők aránya	57 % (30 fő)

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

2018-ban a tanyagondnok térképvázlatot készített az Ókertben található ingatlanok elhelyezkedéséről azzal a céllal, hogy segítse a tűzoltók, a betegszállítók, és a mentősök célba érését.

A 2018. évi Tanyafejlesztési Program 1. (TP-1-2018) – a tanyák, valamint a tanyás térség megőrzését és fejlesztését célzó települési és térségi fejlesztések támogatására kiírt pályázaton Mezőberény Város Önkormányzata „A mezőberényi tanyagondnoki szolgálat fejlesztése” elnevezésű projekttel 1.958.186,- Ft-os támogatást nyert. A támogatási összegből megvásárlásra került eszközök a következők: elektromos betegemelő, emelő háló, hordozható nyomtató, notebook, notebook táska, rendezvénysátor, hótakarító/fűnyírógép.

2019-2021. év között jellemzően a COVID világjárvány kezelése jelentette a legnagyobb kihívást a szociális ellátórendszer teljes területén. A tanyagondnoki szolgálat keretében a külterületen élő rászoruló személyek ellátása folyamatosan biztosított volt.

III.1.1.2. Családsegítés²

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Célja, hogy a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával segítse az egyéneket, családokat, közösségi csoportokat életminőségének javítását, szociális környezetükhöz való alkalmazkodását, szükségleteik feltárását.

² A családsegítés bemutatása a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat 2021. évi gyermekvédelmi beszámolója felhasználásával készült.

2016. január 1. napjától a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) rendelkezései szerint a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között. A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre, Békés város településéhez kerültek a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

Mezőberény Város Önkormányzata kötelezően ellátandó feladataként a család- és gyermekjóléti szolgáltatást integrált intézményén, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálaton keresztül biztosítja. Békés Járás ellátási területén a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ keretein belül működik. A két szint számos együttműködési területen kapcsolódik egymáshoz.

A szolgáltatást 2021. évben 1454 fő vette igénybe.

6. táblázat Családsegítő szolgálat szolgáltatásainak igénybevevői megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
0-18 év	212 fő
19-29 év	239 fő
30-39 év	315 fő
40-49 év	402 fő
50-59 év	205 fő
60 év felett	81 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	42 %
Nők aránya	58 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évben összesen 409 gyermekkel és annak 127 családjával állt segítő kapcsolatban. Korcsoportonkénti megoszlás tekintetében hosszú évek óta a legtöbb gondozott gyermek általános iskolás korú, őket követik a 14-18 éves fiatalok és az óvodás korúak, míg legalacsonyabb számban a 0-3 éves korosztály jelenik meg a szociális segítő munkában. Az esetek többségében a gyermekek gondozása önkéntes együttműködésen alapuló alapellátás keretében folyik.

A településen élő, a család- és gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatba kerülő családok jelentős része rendkívül alacsony jövedelemből és egyre rosszabb lakás- és szociális körülmények között él.

Az esetek jelentős részében az egyik, illetve mindkét szülő álláskereső vagy közfoglalkoztatásban dolgozik. A másodlagos munkaerő-piaci területről való sikeres elhelyezkedésük, szakképzetlenségük okán szinte lehetetlen. Az adóság csapda a legtöbb mélyszegénységben élő családnál megjelenik. A rendszeres anyagi nehézségek a legtöbb családnál konfliktusokat idéznek elő, melyek kezelése több esetben igényelt segítséget. A higiénés körülmények, és a szülők egészségi állapota is romlást mutat, így a gyermekek testi, lelki fejlődésének feltételei is kedvezőtlenebbek, melyek iskolai sikertelenségekhez, lelki betegségekhez és devianciákhoz vezethetnek.

A gyermeknevelési problémák terén továbbra is emelkedő tendencia figyelhető meg. Jelentős számban érintik a gyermekeket a szülők vagy a család életviteli nehézségei, melyek különösen jelentős veszélyeztető tényezőt jelentenek.

III.1.1.3. Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

Mezőberényben négy szolgáltató biztosít étkeztetést: a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, a II. ker. Evangélikus Egyház, a Mezőberényi Református Egyházközség, valamint a Mécses Szolgálo Község Egyesülete.

A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat esetében a közétkeztetés 2022.szeptember 1. naptól az intézmény koordinálásával, de vásárolt étkeztetés formájában kerül biztosításra a Prizma - Junior Zrt-től.

A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat 2021. évben 40 fő részére biztosította az étkeztetést, akiknek az életkori, illetve a nemek szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

7. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat étkeztetését igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
50-59 év	2 fő
60-69 év	6 fő
70-79 év	18 fő
80-89 év	12 fő
90 év fölött	2 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	22,5 %
Nők aránya	77,5 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

A Mezőberényi Református Egyházközség által fenntartott Mezőberényi Református Szeretetotthon 2018. évben kapott engedélyt szociális konyha feladat ellátására. Az étkeztetést 2021. évben 79 fő vette igénybe, akik életkori megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

8. táblázat A Mezőberényi Református Egyház étkeztetését igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
40-49 év	2 fő
50-59 év	5 fő
60-69 év	20 fő
70-79 év	30 fő
80-89 év	22 fő
90 év fölött	0 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	29 %

III.1.1.4. Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás célja, a szolgáltatást igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása a saját lakókörnyezetében.

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani.

Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség keretében biztosítandó feladatokat.

A szolgáltatás igénybevétele 2008 óta gondozási szükséglet vizsgálatához kötött. A gondozási szükséglet vizsgálata és a vizsgálat eredményének igazolása a jogszabály szerinti értékelő adatlapon történik. A gondozási szükségletvizsgálat azt kívánja elősegíteni, hogy intézményi elhelyezésre csak valóban indokolt esetekben kerüljön sor.

Mezőberényben házi segítségnyújtás szolgáltatást négy szervezet nyújt, a helyi önkormányzati fenntartásban működő Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, a Mezőberényi Református Egyházközség, a Mezőberényi II. Kerületi Evangélikus Egyház, valamint a Humán Szolgáltató.

A Mezőberény Város Önkormányzata fenntartásában működő Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat esetében 2016. évben nehézséget okozott a házi segítségnyújtás terén a konkurens szolgáltatók ingyenes igénybevételi lehetősége, illetve ennek köszönhetően a nagyfokú lefedettség a városban. Ezen év első háromnegyed évében nem volt annyi új felvétel, mint a korábbi években, ez azonban nem jelentett egyenes arányban munkamennyiség csökkenést is, hiszen az ellátottak állapota az idő előrehaladtával egyre nagyobb törődést, odafigyelést indokolt.

2016.szeptember 1-től a házi segítségnyújtás térítési díja 0 Ft lett, melynek eredményeképpen az év utolsó negyedében megszorodott a kérelmezések száma. Ez a tendencia folytatódott 2017-ben is, amikor az új igénylések száma a korábbi évhez viszonyítva már megduplázódott, ami részben a 0 Ft-os térítési díjnak, részben pedig a konkurens szolgáltatók tekintetében történt megszorításoknak volt köszönhető.

A házi segítségnyújtás 2019.04.01-től ismételten térítési díj ellenében vehető igénybe, melynek összege 170 Ft/óra. Az ingyenesség nagy vonzerőt jelentett, mely már túllépte a rendelkezésre álló

kapacitást. A térítési díj bevezetésével az Intézmény kalkulált ellátottak esetleges „elvesztésével”, ami végül elenyésző lett. A 75 főből összesen 3 fő mondta le a szolgáltatást, akik helyére azóta új ellátottak kerültek. Az év folyamán 4,5-ről 6 státuszra emelkedett a betöltött álláshelyek száma.

9. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál a házi segítségnyújtás szolgáltatást igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
50-59 év	1 fő
60-69 év	2 fő
70-79	26 fő
80-89 év	27 fő
90 év fölött	9 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	32,3 %
Nők aránya	67,7 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben	
Össz.létszám	65 fő
Engedélyezett létszám	60 fh.
Kihasználtság	108 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

A Mezőberényi Református Egyházközség által fenntartott Mezőberényi Református Szeretetszolgálat által nyújtott házi segítségnyújtás szolgáltatás részvételi létszámait az alábbi táblázat mutatja.

10. táblázat A Mezőberényi Református Egyházközség fenntartásában a házi segítségnyújtás szolgáltatást igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
70-79	14 fő
80-89 év	14 fő
90 év fölött	1 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	6,9 %
Nők aránya	93,1 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben	
Össz.létszám	29 fő
Engedélyezett létszám	30 fh.
Kihasználtság	96,7 %

Forrás: Mezőberényi Református Egyházközség

A Humán Szolgáltató által biztosított házi segítségnyújtás szolgáltatás igénybevételi adatai az alábbiakban ismerhető meg.

11. táblázat A Humán Szolgáltatónál a házi segítségnyújtás szolgáltatást igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
30-39 év	1 fő
40-49 év	1 fő
50-59 év	8 fő
60-69 év	56 fő
70-79	92 fő
80-89 év	76 fő
90 év fölött	13 fő

A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	28 %
Nők aránya	72 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben	
Össz.létszám	247 fő
Engedélyezett létszám	2328 fh. – a működési engedély szerinti teljes ellátási területre vonatkozóan
Kihasználtság	települési szintű engedélyezett létszám adat nélkül nem számítható

Forrás: Humán Szolgáltató

A II. Ker. Evangélikus Egyház Adorján György Evangélikus Szeretetszolgálat részéről adatszolgáltatás nem érkezett, de az intézmény által biztosított házi segítségnyújtás 17 férőhellyel szerepel a Szolgáltatási Nyilvántartásban.

III.1.1.5. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítását célzó ellátás.

Megadja azt a biztonságot, amire egy idős, beteg embernek szüksége van: a nap 24 órájában elérhetővé tesz egy diszpécserszolgálatot, amely jelzésre az idős, beteg emberhez kiküldi a gondozót, ha szükséges, az orvost, a mentőt, de ha kell, a rendőrséget is értesíti.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult az egyedül élő 65 év feletti személy, az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást 2004. évtől működteti az önkormányzat integrált intézményén, a Humánsegítő Szolgálaton keresztül, hat településre kiterjedően. Az ellátási terület 2007 januárjától öt településsel (Békés, Gyomaendrőd, Hunya, Murony, Tarhos), valamint 31

készülékkel bővült, mely időponttól a szolgáltatás a Békési Kistérség szervező tevékenységével ellátott intézményi társulás keretében működött tovább 71 jelzőkészülékkel. 2013. július 1-jével a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása állami feladattá vált, azóta az önkormányzat a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött feladat-ellátási szerződés útján látja el a feladatot, a finanszírozás pályázati támogatás keretében történik.

2019.év folyamán a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevő ellátottaknál kihelyezett készülékekben akkumulátorok és elemek cseréje történt, mellyel biztosított a folyamatos, zavartalan működés. 2021. évben összesen 34 fő (2021.december 31. napi adat) részesült a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban, az alábbi megoszlás szerint:

12. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatást igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
60-69 év	1 fő
70-79 év	8 fő
80-89 év	18 fő
90 év fölött	7 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	23,5 %
Nők aránya	76,5 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben	
Össz.létszám	34 fő
Engedélyezett létszám	74 fh.
Kihasználtság	46 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

III.1.1.6. Idősek nappali ellátása

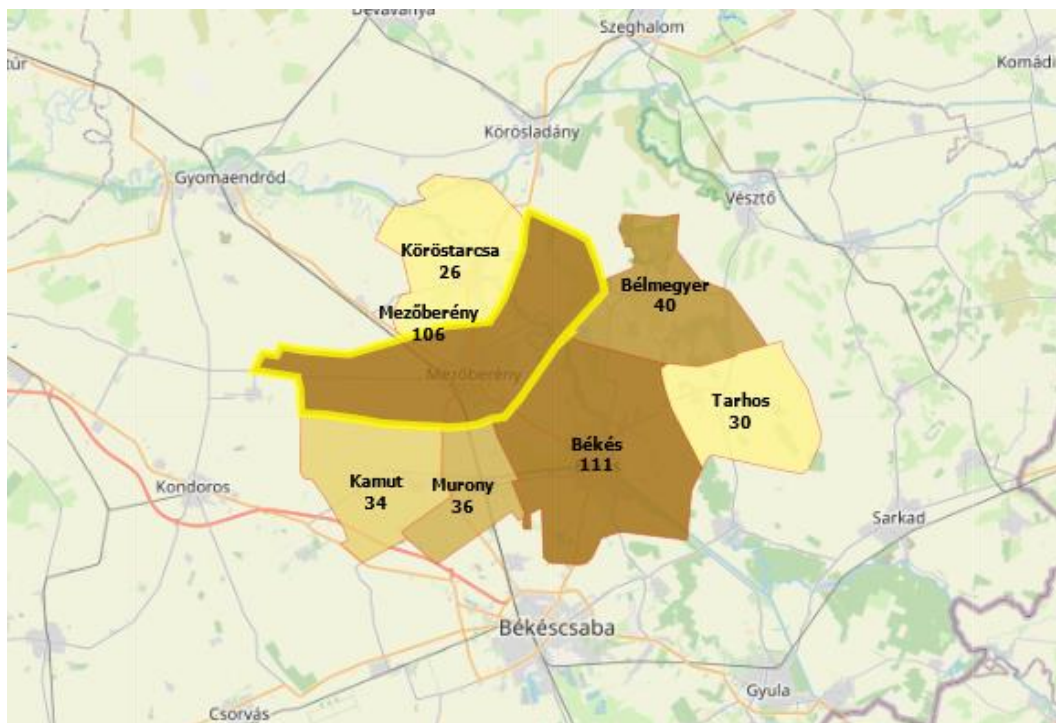
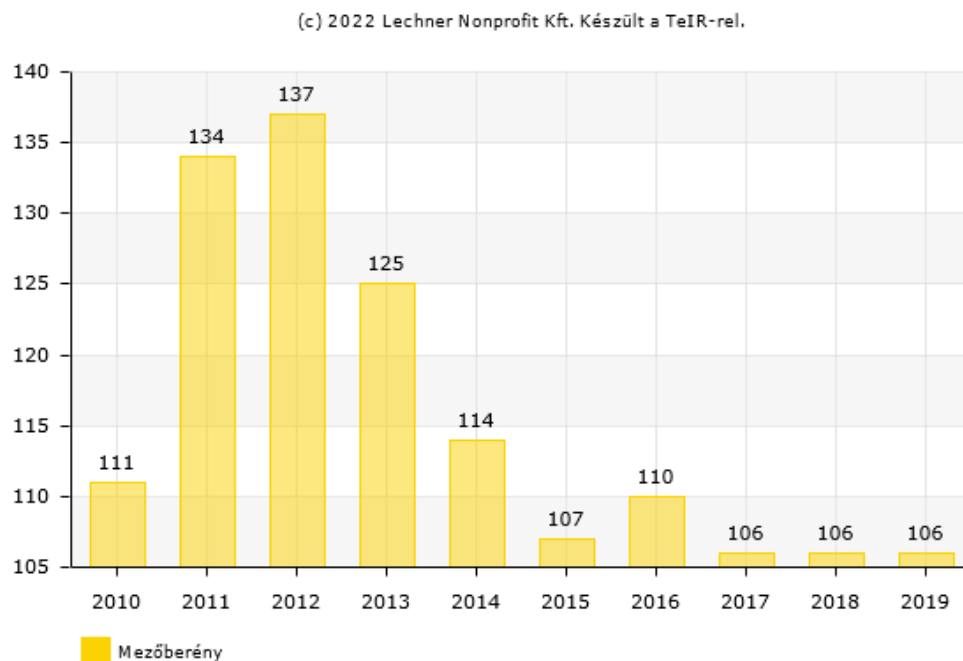
Mezőberényben az idősek nappali ellátását három szolgáltató három telephelyen biztosítja. Ellátási területeik a város három nemzetiségi, történelmi hagyományainak megfelelően, település-földrajzi tekintetben érzékelhetően elkülönülnek egymástól. Ezáltal biztosítva van, hogy az ellátást az idősek a lakókörnyezetük közelében tudják igénybe venni.

A nappali szolgáltatás célja, hogy lehetőséget biztosítson az idős ellátottak számára otthonuk fenntartása mellett napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére és napközbeni étkezésre. Jelen ellátás lehetőséget nyújt új ismeretek kialakítására, a régi kapcsolatok felerősítésére, közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre, a közös névnapok, születésnapok, jeles ünnepek megünneplésére.

Mezőberényben a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, a Mezőberényi II. kerületi Evangélikus Egyház, valamint a Mezőberényi Református Egyház keretében nyújtanak idősek nappali ellátása szolgáltatást.

5. ábra Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő) - Mezőberény

Meghatározóan a saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak számára napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget biztosító ellátást igénybevevők száma.

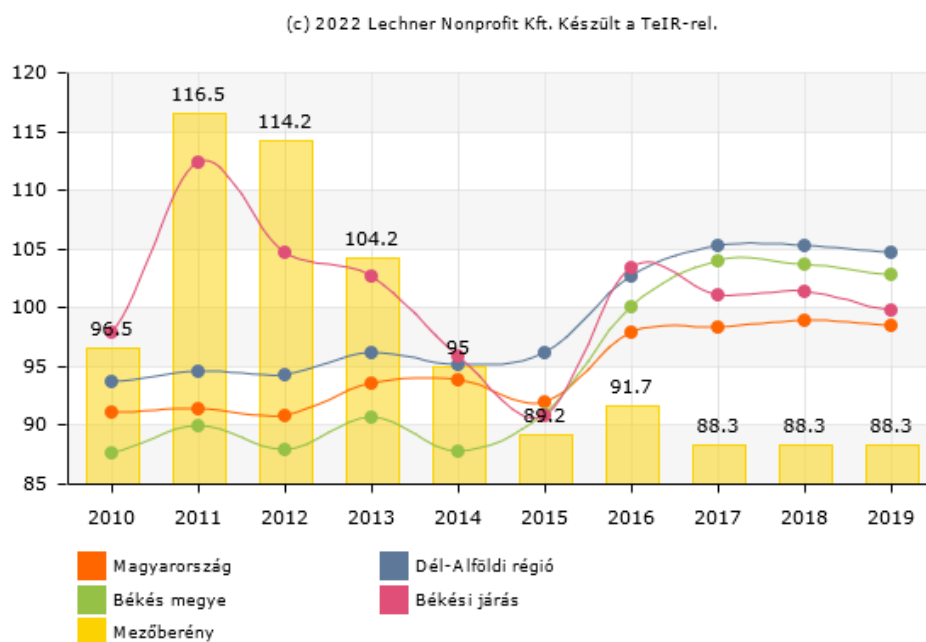

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

Az idősek nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtságát az alábbi grafikon mutatja.

6. ábra Idősek nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága

Az idősek nappali ellátásában részesülők száma száz férőhelyre.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

13. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál az idősek nappali ellátását igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
60-69 év	6 fő
70-79 év	12 fő
80-89 év	7 fő
90 év fölött	1 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	23 %
Nők aránya	77 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben	
Össz.létszám	26 fő
Engedélyezett létszám	30 fh.
Kihasználtság	86,7 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

Az ellátottak közel 77%-a betöltötte a 70. életévét, valamint jelentős többségű a nők aránya.

2018-2019.évben az EFOP-1.5.3-16-2017-00097 azonosító számú Humán szolgáltatások fejlesztési térségi szemléletben – kedvezményezett térségek (Településeinkért)” című pályázat keretein belül pályázati programok megvalósítása során előadásokon vehettek részt az érdeklődők. Az előadások nem csak az ellátásban részesülőknek szólt, hanem nyitott volt a város idős lakosai számára is. A témakör az időskorral kapcsolatos egészségi, mentális és szociális állapotban bekövetkező

változásokat ölelte fel, így volt egészséges táplálkozással, mozgással, betegségekkel, alternatív terápiákkal, szociális ellátásokkal stb. kapcsolatos előadás.

A COVID világjárvány okán elrendelt veszélyhelyzet ideje alatt a nappali ellátás, az ellátott otthonában, illetve telekommunikációs eszközön keresztül zajlott.

A Mezőberényi Református Egyházközség által fenntartott Mezőberényi Református Szeretetotthon intézmény által biztosított nappali ellátás keretében a részvételre vonatkozó mutatószámok az alábbi táblázatban megismerhetők.

14. táblázat A Mezőberényi Református Egyházközség Mezőberényi Református Szeretetotthonában az idősek nappali ellátását igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
40-49 év	1 fő
60-69 év	18 fő (azon belül demens 2 fő)
70-79 év	13 fő (azon belül demens 3 fő)
80-89 év	6 fő (azon belül demens 2 fő)
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	24 %
Nők aránya	76 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben	
Össz.létszám	38 fő (ezen belül demens 7 fő)
Engedélyezett létszám	40 fh.
Kihasználtság	95 %

Forrás: Mezőberényi Református Egyházközség

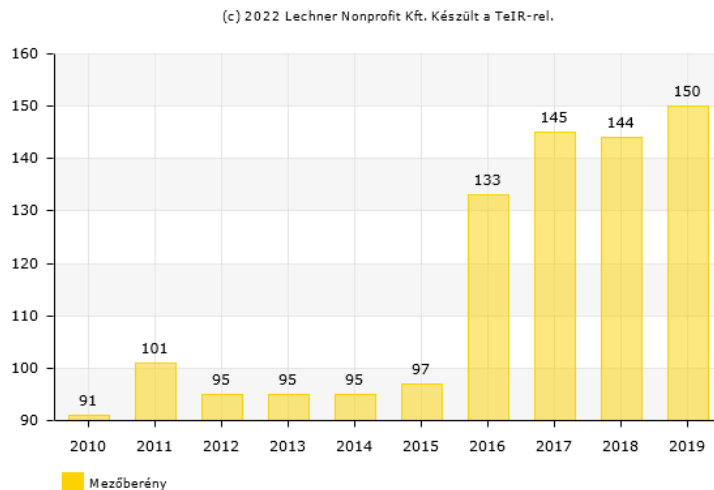
A II. Ker. Evangélikus Egyház Adorján György Evangélikus Szeretetszolgálat részéről adatszolgáltatás nem érkezett, de az intézmény által biztosított nappali ellátás 50 férőhellyel szerepel a Szolgáltatási Nyilvántartásban.

III.1.1.7. Fogytékkal élők nappali ellátása

Fogyatékkal élők nappali ellátását Mezőberényben három szervezet, a Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete, a Mezőberényi Református Egyházközség és a „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület biztosítja, összesen 120 férőhelyen. Az intézményeken belül munka-rehabilitáció és fejlesztő-felkészítő foglalkozás folyik.

7. ábra Fogytékosok nappali ellátásában részesülők száma (fő)

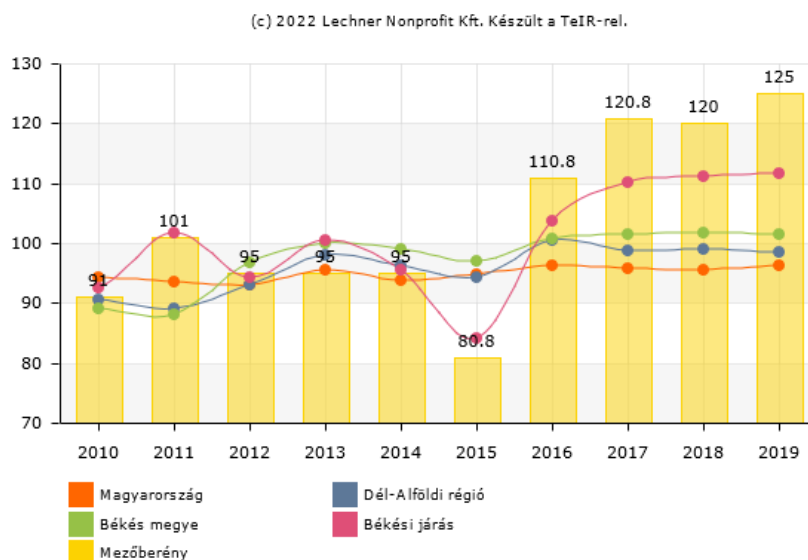
Meghatározóan a saját otthonukban élő, a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre nem szoruló fogyatékos, ill. autista személyek részére a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget biztosító ellátásban részesülők száma.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

8. ábra Fogyatékosok nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága (%)

A fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma száz férőhelyre.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

A Mezőberényi Református Egyházközség Mezőberényi Református Szeretetotthonában elérhető fogyatékos személyek nappali ellátása szolgáltatást 2021. évben 23 fő vette igénybe (2021. december 31. napi adat).

15. táblázat A Mezőberényi Református Egyházközség Mezőberényi Református Szeretetotthonában a fogyatékosok nappali ellátását igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
19-29 év	3 fő
30-39 év	1 fő
40-49 fő	2 fő
50-59 fő	3 fő
60-69 év	10 fő
70-79 év	2 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	52 %
Nők aránya	48 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben	
Össz.létszám	23 fő
Engedélyezett létszám	25 fh.
Kihasználtság	92 %

Forrás: Mezőberényi Református Egyházközség

A „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület 25 fő engedélyezett létszámmal biztosít a fogyatékkal élő személyek részére nappali ellátást. A 2022. december 31. napon aktuális létszámadatokat az alábbi táblázat ismerteti.

16. táblázat A „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület Földi Harmónia Házában a fogyatékosok nappali ellátását igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
30-39 év	11 fő
40-49 fő	3 fő
50-59 fő	6 fő
60-69 év	3 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	70 %
Nők aránya	30 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben	
Össz.létszám	23 fő
Engedélyezett létszám	25 fh.
Kihasználtság	92 %

Forrás: Mezőberényi Református Egyházközség

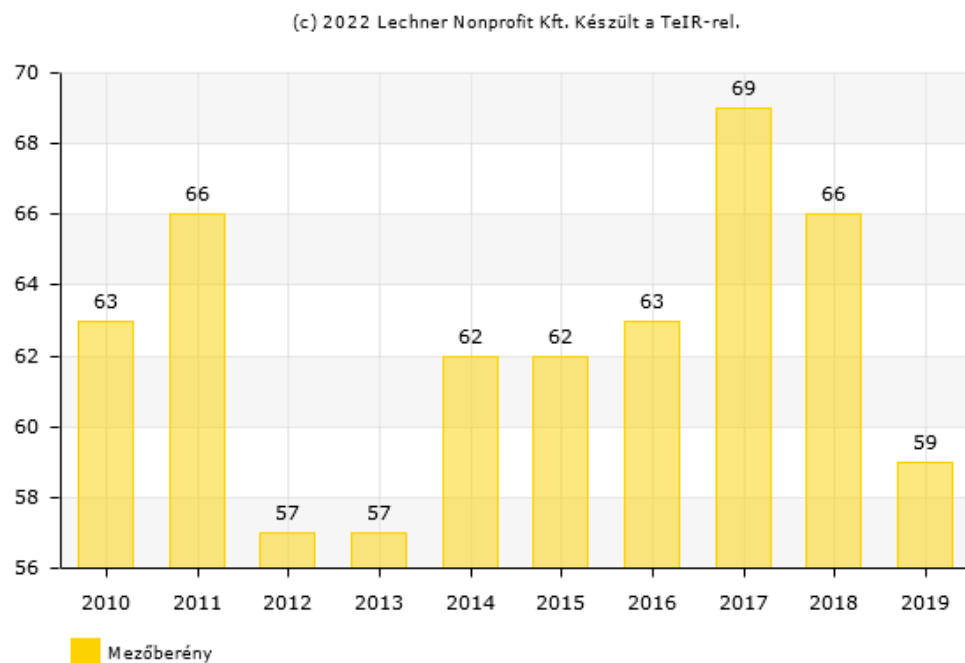
III.1.1.8. Pszichiátriai betegek nappali ellátása

Pszichiátriai betegek nappali ellátását Mezőberényben a Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete működtet, 60 férőhellyel.

Az ellátás feladata a városban és környékén élő pszichiátriai betegek, idegrendszeri betegséggel küzdők napközbeni ellátásának, gondozásának, fejlesztésének és integrált képzésének megoldása.

9. ábra Pszichiátriai betegek nappali ellátásában részesülők száma (fő)

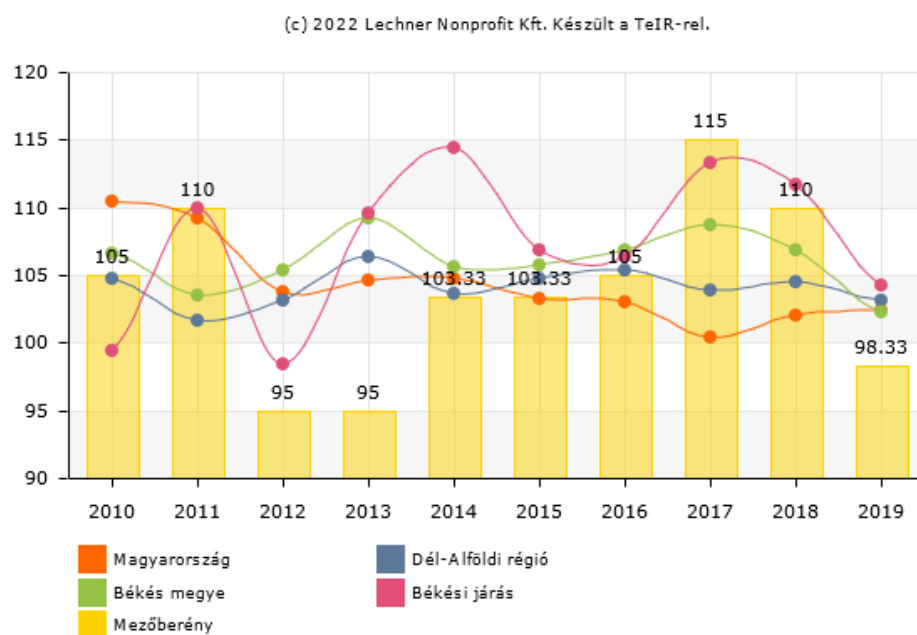
Meghatározóan a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek részére a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget biztosító ellátásban részesülők száma.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

10. ábra Pszichiátriai betegek nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága (%)

A pszichiátriai betegek nappali ellátásában részesülők száma száz férőhelyre.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

III.1.1.9. Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos emberek önálló életvitelének megkönnyítése, önrendelkezési jogának biztosítása, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.

Ennek elősegítése érdekében a támogató szolgáltatás feladata a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, szállító szolgáltatással a lakáson kívüli (köz) szolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli komplex és speciális segítségnyújtás biztosítása, valamint az információnyújtás.

Támogató szolgáltatást Mezőberényben két szervezet, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, valamint a Mécses Egyesület biztosít.

17. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál a támogató szolgálatot igénybevevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
0-18 év	7 fő
19-29 év	2 fő
30-39 év	1 fő
60-69 év	5 fő
70-79 év	2 fő
80-89 év	3 fő
90 év fölött	2 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	45 %
Nők aránya	55 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat a támogató szolgálat keretében folyamatosan biztosította a szállítási szolgáltatást a városi rendezvényen való részvételhez munkaszüneti napon és munkaidőn túl is. A szolgáltatást igénybe vevő gyerekeknek télapó ünnepség keretében mikuláscsomagot osztottak. A támogató szolgálat feladatainak ellátáshoz segítséget jelent, hogy az Intézmény új Ford Transit rámpás gépkocsit tudott beszerezni.

III.1.2. Szociális szakosított ellátások

III.1.2.1. Idősek Otthona

Az idősek otthona az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek teljes körű ellátásáról gondoskodik. A bentlakást nyújtó intézményben jogszabályban meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el.

A gondozási szükséglet vizsgálata és a vizsgálat eredményének igazolása a jogszabály szerinti értékelő adatlapon történik. Idősothoni ellátás az értékelő adatlap alapján III. fokozatú vagy a jogszabályban meghatározott egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglet megállapítása esetén nyújtható.

Az ápolást – gondozást nyújtó intézmény egyszerre nyújt biztonságot, családot, kapcsolatot, egyéni szükségletekhez igazodó ápolást – gondozást és lakhatást.

Mezőberényben összesen három telephelyen, jelenleg 232 férőhely biztosítja az idős emberek tartós bentlakásos elhelyezését.

Mezőberény Város Önkormányzata az idősek számára ápolást, gondozást nyújtó intézményét önként vállalt feladatként tartja fent. Emellett a Mezőberényi Református Egyházközség szintén idősek számára működtet tartós bentlakást biztosító intézményt.

Az önkormányzat által két telephelyen fenntartott idősek otthona engedélyezett férőhelyeinek száma 102. A Juhász Gyula utcai otthonban 14 db kétágyas, és 6 db 4 ágyas szoba összesen 360 m² alapterülettel áll az idősek rendelkezésére. A Puskin utcai otthon 5 db kétágyas, és 11 db 3-4 ágyas szobájával biztosítja az idősek elhelyezését. A lakószobák összes alapterülete 307 m².

A Mezőberényi Református Egyházközség 75 engedélyezett férőhelyszámát 2011-ben 15-tel 90-re bővítette. A következő évben ismételten a férőhelyszámok bővítésére került sor, ettől fogva 130 férőhelyen tudják az időseket fogadni. Az otthonban 36 db 1 ágyas szoba került kialakításra 460 m² alapterülettel, továbbá 23 db kétágyas és 6 db 3-4 ágyas szobában nyílik még lehetőség az idősek elhelyezésére, összesen 660 m² alapterületen.

18. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál az idősek otthonát igénybe vevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása 2021. december 31. napi adatok alapján		
	Puskin utcai Idősek Otthona	Juhász Gyula utcai Idősek Otthona
50-59 év	3 fő	-
60-69 év	4 fő	5 fő
70-79 év	14 fő	6 fő
80-89 év	20 fő	32 fő
90 év fölött	8 fő	8 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása		

Férfiak aránya	20 %	18 %
Nők aránya	80 %	82 %

**Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben
(éves halmazott adat alapján)**

Össz.létszám	49 fő	51 fő
Engedélyezett létszám	50 fh.	52 fh.
Kihasználtság	98 %	98 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

19. táblázat A Mezőberényi Református Egyházközségnél az idősök otthonát igénybe vevők megoszlása 2021.

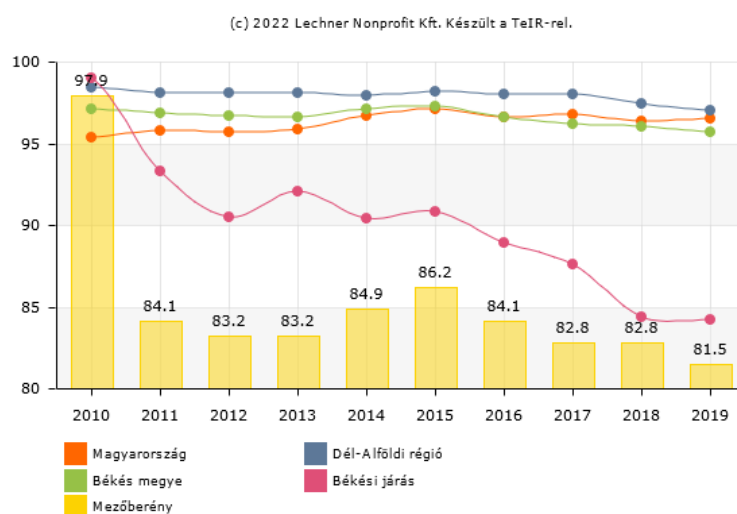
A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
Mezőberényi Református Szeretetotthon	
40-49 év	2 fő
50-59 év	2 fő
60-69 év	5 fő
70-79 év	11 fő
80-89 év	47 fő
90 év fölött	21 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	17 %
Nők aránya	83 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2021. évben	
Össz.létszám	88 fő
Engedélyezett létszám	130 fh.
Kihasználtság	68 %

Forrás: Mezőberényi Református Egyházközség adatszolgáltatása

A fenti intézményi kimutatások mellett a városi szintű intézmény-kihasználtságot mutatja az alábbi ábra 2010 és 2019. között.

11. ábra Időskorúak otthonainak kihasználtsága (%)

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények gondozottjainak száma száz férőhelyre.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

A város a tartós bentlakást nyújtó férőhelyeken biztosítja az idősök átmeneti gondozását.

III.1.2.2. Támogatott lakhatás

Mezőberényben a Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete tart fenn kis létszámú otthont mind a fogyatékos személyek, mind pedig a pszichiátriai betegek részére.

A fogyatékos személyek részére fenntartott házakban élők számára támogatott lakhatású otthont biztosító szakellátást nyújtanak. Az Egyesület otthonai állami gondozásban felnövekedett, családi háttérrel nem rendelkező értelmi fogyatékos fiataloknak jött létre elsősorban, de mára családból érkező ellátottak is élnek ott. A házakban 1 vagy 2 ágyas szobákban élnek, minden háznak van saját nappali és étkező része, konyhája, ahol a lakók önmaguk is főzhetnek, készíthetnek, amit szeretnének.

2020.09.11. nappal vált véglegessé az Esélyházban nyújtani kívánt támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére 10 férőhely, mint új szolgáltatás bejegyzését tartalmazó kormányhivatali határozat. Az új helyszínen 4db kétágyas szoba és 2 db egyágyas szoba került kialakításra, 3 lakrészre osztva. Itt elsősorban autista, értelmi sérült fogyatékos személyek elhelyezésére kerül sor.

Jelenleg 5 otthon áll a fogyatékos személyek rendelkezésére.

20. táblázat A fogyatékos személyek részére biztosított támogatott lakhatás helyszínei

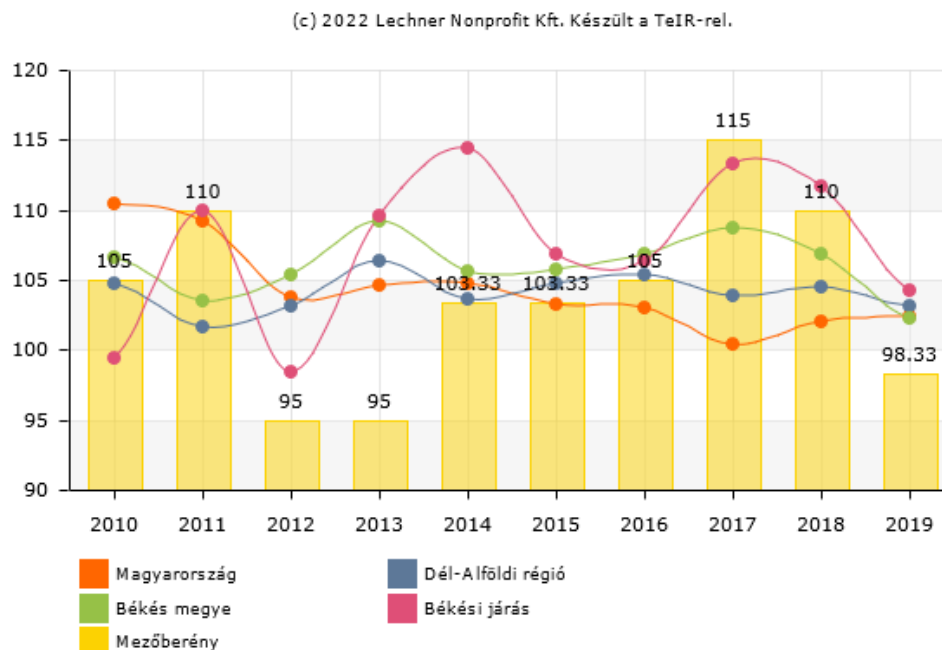
Megnevezés	Működési engedély kelte	Férőhelyek száma
Esélyház	2020.09.11.	10 fh.
Harangvirág Ház	2016.11.17.	8 fh.
Ernyőház	2016.09.02.	6 fh.
Remény Ház	2015.12.22.	8 fh.
Napsugár Ház	2016.11.17.	8 fh.
Összes férőhely:		40 fh.

Pszichiátriai betegek részére 2019.12.09-én kelt működést engedélyező döntés értelmében 4 férőhellyel a Fecske Ház intézményegységben van lehetőség támogatott lakhatás igénybevételére.

A városi szintű intézmény-kihasználtságot mutatja az alábbi ábra 2009 és 2019. között.

12. táblázat Pszichiátriai betegek nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága (%)

A pszichiátriai betegek nappali ellátásában részesülők száma száz férőhelyre.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

III.1.3. Egyéb szociális szolgáltatások

III.1.3.1. Fejlesztő foglalkoztatás

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény értelmében a fejlesztő foglalkoztatás célja a gondozási, fejlesztési, szolgáltatási, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

Fejlesztő foglalkoztatásban részesülhet a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig az, aki 16. életévét betöltötte, más kereső tevékenységet nem végez, és intézményi jogviszonya alapján közösségi alapellátást, támogató szolgáltatást, nappali ellátást, átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátást, ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátást, rehabilitációs intézményi ellátást, lakóotthoni ellátást vagy támogatott lakhatást vesz igénybe.

Mezőberényben 2001 novemberében kezdte el a rehabilitációs célú foglalkoztatást a Körösfront Szociális Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., amely szervezet immár hat címen, összesen 95 fő számára biztosítja a fejlesztő foglalkoztatás lehetőségét.

III.2. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2015. február 23-i ülésén fogadta el a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015.(II.24.) önkormányzati rendeletét, melyben szabályozásra került a helyi pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere. Az egyes ellátások tekintetében a döntési jogkört a Képviselő-testület a polgármesterre ruházta.

Amint az a korábbiakban is bemutatásra került, március 1. nappal a korábbi különböző elnevezések alatt meghatározott támogatási formák helyett a települési támogatás és a rendkívüli települési támogatás jogintézményét nevesítette a törvényt, azzal, hogy lehetőség van egyéb szociális támogatások nyújtására is. Nevezett ellátások feltételeinek meghatározása a helyi önkormányzatok jogköre.

Települési támogatás keretében segítség nyújtható a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, valamint a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére. A rendkívüli települési támogatás, mint a neve is mutatja, a rendkívüli élethelyzetbe került személyek részére adható pénzbeli juttatás.

2017 márciusában külön fejezetként került szabályozásra a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015.(II.24.) önkormányzati rendeletben az egyéb szociális támogatások kategória, ahol – a korábban más cím alatt, de azonos céllal nyújtott – felsőoktatási intézményben tanulók támogatása, valamint a temetési kölcsön nyújtása került felvezetésre. Ehhez a körhöz fogadta el a képviselő-testület 2018 júniusában a strandbérlet támogatást, majd 2020 augusztusában az iskolakezdési támogatást. A strandbérlet támogatás keretében a 60. életévét betöltött mezőberényi lakosok részesülhetnek 10 alkalmas strandbérlet támogatásban, míg az iskolakezdési támogatás esetében gyermekenként 15.000 Ft egyszeri pénzbeli támogatással segíti az önkormányzat azokat a Mezőberényben lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkező általános iskolai tanulókat, akik háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át.

Az önkormányzati költségvetésben évről évre egyre nagyobb összeg kerül tervezésre a szociális ellátások finanszírozására, melynek felhasználása minden évben – 2018. év kivételével – közelít a 100%-hoz.

A támogatási összegek alakulását az alábbi táblázat mutatja.

21. táblázat Pénzbeli és természetbeni ellátások összege 2017-2021.

Ellátás megnevezése	2017.			
	2017. évi Költségvetésben felhasználható összeg Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Pénzbeli juttatás				
Ápolási célú települési támogatás	0			
Rendkívüli települési támogatás (eseti jellegű, gyógyszer, gyermek neveléséhez)	1778000	132	1861000	104,66
Felsőoktatási	810000	27	810000	100

intézményben tanulók támogatása				
Temetési kölcsön	660000	12	720000	109
Természetbeni juttatás				
Lakhatási célú települési támogatás	11121000	196	10896000	97,97
Köztemetés	376000	3	270550	71,95
2017. Összesen:	14745000	370	14557550	98,72
2018.				
Ellátás megnevezése	2018. évi Költségvetésben felhasználható Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Pénzbeli juttatás				
Ápolási célú települési támogatás	100000			
Rendkívüli települési támogatás (eseti jellegű, gyógyszer, gyermek neveléséhez)	13450000	1323	7530100	55,98
Rendkívüli települési támogatás természetben (tűzifa támogatás)	13497100	346	13497100	100
Felsőoktatási intézményben tanulók támogatása	900000	30	900000	100
Temetési kölcsön	956000	15	895605	93,68
Természetbeni juttatás				
Lakhatási célú települési támogatás	9300000	149	8470500	91,08
Köztemetés	150000			
Strandbérlet támogatás	1025000	173	865000	84,39
2018. Összesen:	39378100	2036	32158305	81,66
2019.				
Döntések típusa	2019. évi Költségvetésben felhasználható Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Ellátás megnevezése				
Pénzbeli juttatás				
Ápolási célú települési támogatás	0			
Rendkívüli települési támogatás (eseti jellegű, gyógyszer, gyermek neveléséhez, gyermek strandbérlet)	19006010	2751	19005100	99,99
Rendkívüli települési támogatás (tűzifa)	13494000	350	13482698	99,91
Felsőoktatási intézményben tanulók támogatása	720000	24	720000	100
Temetési kölcsön	420000	7	420000	100
Természetbeni juttatás				
Lakhatási célú települési támogatás	6477000	124	6477000	100
Köztemetés	0			
Strandbérlet támogatás	1403000	255	1402500	99,96
2019.Összesen:	41520010	3511	41507298	99,96

2020.				
Döntések típusa Ellátás megnevezése	2020. évi Költségvetésben felhasználható Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Pénzbeli juttatás				
Ápolási célú települési támogatás		0	0	0
Rendkívüli települési támogatás (eseti jellegű, gyógyszer, gyermek neveléséhez)	6298000	269	6318500	100,32
Rendkívüli települési támogatás (gyermek strandbérlet)	0	0	0	0
Rendkívüli települési támogatás (tűzifa)	13482700	350	13482700	100
Felsőoktatási intézményben tanulók támogatása	500000	15	450000	90
Iskolakezdési támogatás	3863472	248	3720000	96,28
Temetési kölcsön	360000	6	359020	99,72
Természetbeni juttatás				
Lakhatási célú települési támogatás	4850000	112	4713400	97,18
Köztemetés	350000	1	164635	47,03
Strandbérlet támogatás	0	0	0	0
2020.Összesen:	29704172	1001	29208255	98,33

2021.				
Döntések típusa Ellátás megnevezése	2021. évi Költségvetésben felhasználható Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Pénzbeli juttatás				
Ápolási célú települési támogatás	0	0	0	0
Rendkívüli települési támogatás (eseti jellegű, gyógyszer, gyermek neveléséhez)	5555300	204	5555300	100
Rendkívüli települési támogatás (gyermek strandbérlet)	13552002	2464	13552002	100
Rendkívüli települési támogatás (tűzifa)	13500000	350	13482700	99,87
Felsőoktatási intézményben tanulók támogatása	600000	19	570000	95
Iskolakezdési támogatás	2550000	170	2550000	100
Temetési kölcsön	421500	2	180000	42,7
Természetbeni juttatás				
Lakhatási célú települési támogatás	4190698	78	4099000	97,81
Köztemetés	500000	1	214488	42,89
Strandbérlet támogatás	1001000	182	1001000	100
2021.Összesen:	41870500	3337	41204490	98,40

Forrás: Mezőberényi Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport

Amint az a fenti táblázatban is látszik az egyes támogatások felhasználása között jelentős különbségek mutatkoznak. Az ápolási célú települési támogatás iránti igény a gyakorlatban teljesen megszűnt, így erre a célra 2019.óta nincs előirányzat tervezve. A tűzifa biztosítására irányuló rendkívüli települési támogatás még 2017-ben nem szerepelt a támogatások között, az azóta eltelt időszakban azonban folyamatos az igénylés és az ilyen célú támogatás biztosítása, melynek szükségességét – az egyéb, eseti jellegű települési támogatás mellett – a veszélyhelyzet időszaka fokozottan megerősített.

Elmondható, hogy a szociális ellátások rendszere képes lehet a családok életében bekövetkező kisebb - nagyobb problémák okozta zavarok kezelésére, de önmagában nem alkalmas arra, hogy egyedül megoldja például a hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatását, ennek ellenére a helyileg jelentkező társadalmi igények figyelembe vételével a Képviselő-testület folyamatosan igyekszik a költségvetési keretek között bővíteni a támogatási lehetőségeket és minél többirányú segítséget nyújtani az arra szociális helyzetüknél fogva rászorultaknak.

IV. Gyermekevédelmi szervezetrendszer bemutatása

IV.1. Helyi természetbeni ellátások

A gyermekevédelem helyi rendszere keretében Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a 20/2016.(V.31.) önkormányzati rendelet szabályozása alapján intézményi étkezési díjkedvezményt, valamint helyi buszbérlet támogatást nyújt.

A helyi ellátások támogatási összegének alakulását az alábbi táblázat mutatja.

22. táblázat Természetbeni ellátások összege 2017-2021.

2017.				
Ellátás megnevezése	2017. évi Költségvetés- ben felhasználható Ft	Támogatás- ban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg 2017. évi hatása (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Természetbeni juttatás				
Gyermekeintézmények étkezési térítése	76000	43	68280	56,9
Helyi járatú autóbusrbérlet támogatása	892500	1500	892500	100
Összesen:	968500	1543	960780	99,2
2018.				
Ellátás megnevezése	2018. évi Költségvetésben felhasználható Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg 2017. évi hatása (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Természetbeni juttatás				
Gyermekeintézmények étkezési térítése	120000	50	76150	63,45
Helyi járatú autóbusrbérlet támogatása	892500	1500	892500	100
Strandbérlet támogatás	225000	27	135000	60
Összesen:	1237500	1527	1103650	89,18
2019.				

Ellátás megnevezése	2019. évi Költségvetés- ben felhasználható Ft	Támogatás- ban részese- lők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg 2019. évi hatása (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Természetbeni juttatás				
Gyermekintézmények étkezési térítése	25000	21	24990	99,96
Helyi járatú autóbuszbérlet támogatása	892500	1500	892500	100
Összesen:	917500	1521	917490	99,99
2020.				
Ellátás megnevezése	2020. évi Költségvetés- ben felhasználható Ft	Támogatás- ban részese- lők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg 2019. évi hatása (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Természetbeni juttatás				
Gyermekintézmények étkezési térítése	33550	24	33550	100
Helyi járatú autóbuszbérlet támogatása	624750	1050	624750	100
Összesen:	658300	1074	658300	100
2021.				
Ellátás megnevezése	2021. évi Költségvetés- ben felhasználható Ft	Támogatás- ban részese- lők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg 2019. évi hatása (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Természetbeni juttatás				
Gyermekintézmények étkezési térítése	100000	59	68170	68,17
Helyi járatú autóbuszbérlet támogatása	892500	1500	892500	100
Összesen:	1092500	1559	960670	87,93

IV.2. Gyermekjóléti szolgáltatás

2016. január 1. napjától a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) rendelkezései szerint a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között. A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre, Békés város településéhez kerültek a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

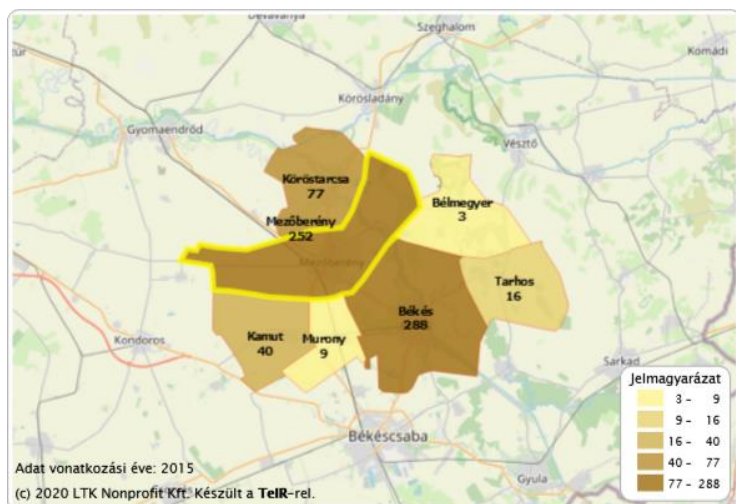
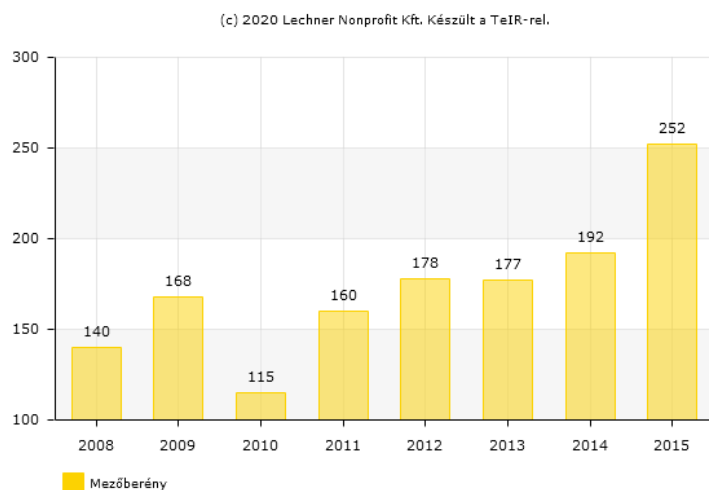
Mezőberény Város Önkormányzata kötelezően ellátandó feladataként a család- és gyermekjóléti szolgáltatást integrált intézményén, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálaton keresztül biztosítja. Békés Járás ellátási területén a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ keretein belül működik. A két szint számos együttműködési területen kapcsolódik egymáshoz.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátását a Gyvt., a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, azok végrehajtási rendeletei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai irányelvek, módszertani útmutatók, protokollok határozzák meg.

A jogszabályok a gyermekjóléti szolgálat feladataként elsősorban a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettség megelőzését, illetve megszüntetését jelölik meg. Alapelvként az önkéntességet rögzítik, mely szerint valamennyi, a gyermek fejlődését biztosító ellátás igénybevétele alapvetően a szülők döntésén alapszik, és szülőt erre kötelezni csak törvényben meghatározott esetekben, hatósági intézkedés kezdeményezésével lehet.

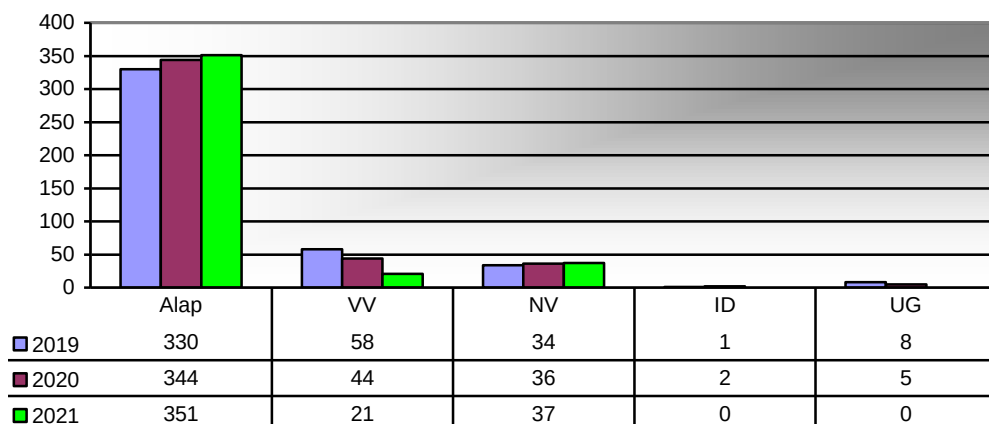
A gyermekjóléti szolgálat feladatellátása rendkívül összetett, - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A családok komplex segítségét célozza meg, ahol a különböző segítő foglalkozású szakemberek team munkában dolgoznak együtt. Szolgáltatásainkat az ügyfelek minden kötöttség nélkül az ügyfélfogadási idő figyelembe vételével vehetik igénybe. A segítő tevékenység sikere érdekében az ügyfelek önkéntes együttműködése szükséges.

13. ábra Gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma (fő)

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

14. ábra Gondozásban részesülők száma ellátási forma szerint 2019-2021

(Alap= gyermekjóléti alapellátás, VV= védelembe vétel, NV= nevelésbe vétel, ID= ideiglenes elhelyezés, UG= utógondozás)

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat 2021.évi gyermekvédelmi beszámolója

A hatósági intézkedést követő segítő folyamatba az esetmenedzser bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítő szakemberét. Fontos az esetmenedzser és a családsegítő szoros együttműködése, az információcsere a gyermekek mielőbbi védelembe vételének megszüntetése, illetve hazagondozása céljából. 2021-ben a szakemberek és a családok közös munkájának eredményeként közel 50%-al csökkent a védelembe vett kiskorúak száma. A nevelésbe vett gyermekek száma az évek viszonylatában jelentős változást nem mutat. A családjukból kiemelt, nevelésbe vett gyermekek nevelőszülőknél, lakásotthonokban vagy gyermekotthonokban élnek és nevelkednek, ahol megkapják a számukra megfelelő ellátást, gondozást. A 37 nevelésbe vett mezőberényi gyermekből 27 fő nevelőszülőnél, 7 fő lakásotthonba, 3 fő speciális lakásotthonban van elhelyezve. 2021-ben 2 gyermek került nevelésbe és 1 fő nagykorúvá vált.

2021-ben Mezőberényben hatóság által ideiglenes hatályú elhelyezésre nem került sor.

23. táblázat Szakmai tevékenységmutatók 2017-2021.

Megnevezés	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021.
Szakmai tevékenységek száma (halmozott adat)					
Információnyújtás	6312	5346	5326	5563	4114
Tanácsadás	3102	3217	3029	2302	1998
Segítő beszélgetés	2616	2978	2812	2735	2516
Családlátogatás (környezettanulmány,	1066	1236	1326	1400	836

helyzetértékelés, segítő tevékenység stb.)					
Pszichológiai tanácsadás	378	393	332	320	100
Jogi tanácsadás	42	53	48	39	14
Konfliktuskezelés (iskolai, családi)	203	225	285	201	85

A veszélyhelyzet idején meghosszabbodtak a különböző ellátásokra való jogosultságok, egyes ügykörök felülvizsgálati ideje kitolódott ezért a hivatali ügyintézés ezek kapcsán szüneteltek, így jóval kevesebb felkérést kaptunk környezettanulmányok, helyzetértékelések elkészítésére, ami megmutatkozik a mutatószámok alakulásában is.

A konfliktuskezelés számának csökkenése annak köszönhető, hogy a békési Családsegítő és Gyermekjóléti Központnak sikerült betöltenie az iskola szociális segítő munkaköröket. Az iskolai szociális segítők nagymértékben hozzájárultak az oktatási intézményekben kialakult konfliktusok kezeléséhez, megoldásához, így azok jelzésként illetve feladatként nem jutottak el a Szolgálathoz, hanem a közreműködésükkel helyben megoldásra kerültek.

IV.3. Bölcsőde

A gyermekek napközbeni ellátását a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat működtetésében lévő Városi Bölcsőde 56 férőhelyen biztosítja. Két gondozási egységben összesen négy csoportban történik a gyermekek nevelése, gondozása. (2022. június 23-tól kezdődően további egy csoporttal bővült a bölcsőde, így ettől az időponttól kezdődően összesen 70 férőhelyen biztosítja a gyermekek bölcsődei ellátását.)

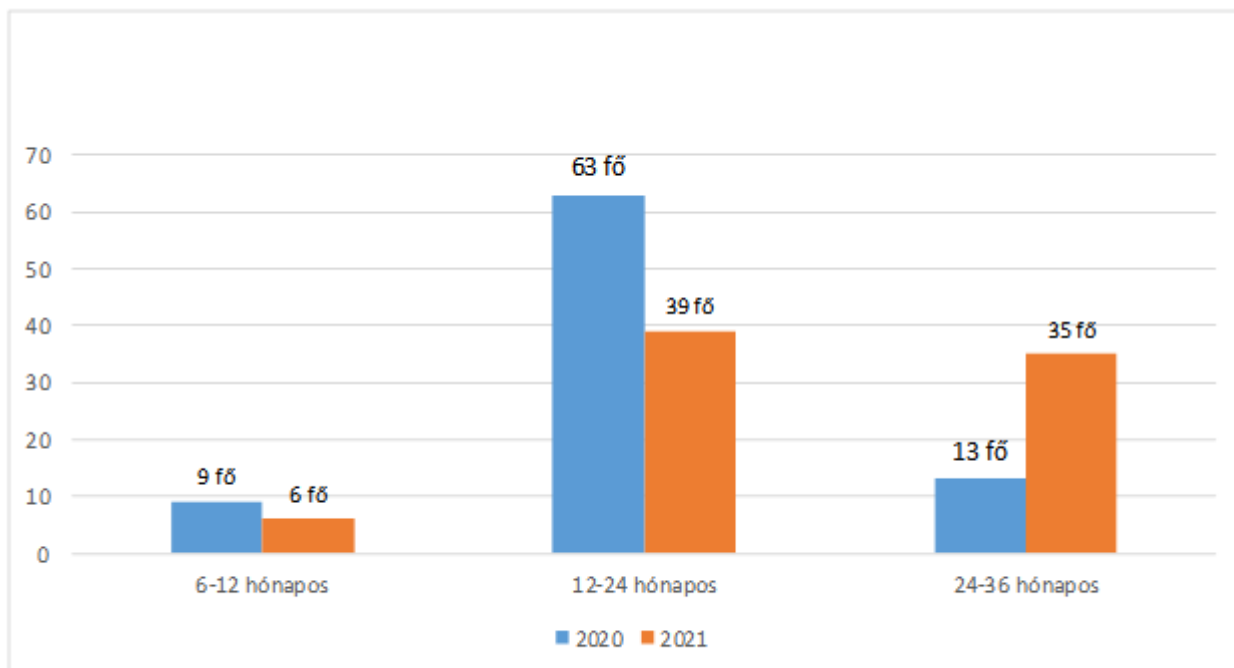
Szolgáltatási területe Mezőberényen kívül Bélmegyer, Kamut, Köröstarcsa, Murony településekre terjed ki, de a szülők részéről jellemzően csak Mezőberényből érkezik felvételre vonatkozó igény. (2021-ben egy kamuti kisgyermek kivételével mezőberényi családok gyermekei vették igénybe a bölcsődei ellátást.)

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig vagy külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén 6 éves koráig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Az intézmény célja valamennyi gyermek számára az egészséges testi, lelki, szociális fejlődés biztosítása, barátságos, biztonságos, szeretetteljes légkörben, az életkornak megfelelő környezetben, valamint az aktivitás kibontakoztatása és a szocializáció segítése.

A Bölcsődébe beíratott gyermekek száma 2021-ben összesen 80 fő volt (éves halmazott adat). A nemek közötti megoszlás szerint 48 fiú és 32 lány.

15. ábra A bölcsődébe beíratott gyermekek száma életkor szerint 2020-2021 (halmozott adat)

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

Az életkort tekintve az előző évhez képest harmadával kevesebben voltak a 6-12 és a 12-24 hónapos gyermek, ezáltal a 24-36 hónapos gyermekek száma emelkedett.

A kisgyermek életkorához kötődő gyakoribb megbetegedésekből és a járványhelyzet miatt adódó hiányzások következtében a bölcsőde kihasználtsága eltér attól függően, hogy a beíratott gyermekekre, vagy a jelenlévő gyermekek létszámát vizsgáljuk.

Az 56 férőhely betölthetőségét az is befolyásolja, hogy hány gyermek gondozható egy csoportban. A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 46. § (1) bekezdése szerint egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek nevelhető, gondozható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, akkor feltölthető a csoport 14 főre. Ha a sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is nevelnek, gondoznak, akkor maximum 10 fő lehet a létszám. 2021 tavaszáig 1 fő sajátos nevelési igényű gyermeket gondoztunk a bölcsődében.

A kihasználtsági mutató a beíratott gyermekek arányában 80%-os volt, míg a jelenlévő gyermekek száma alapján 57%-ra volt tehető. A 2 év alatti gyermekek magas létszáma miatt nem lehetett betölteni az összes férőhelyszámot. (A kihasználtsági mutató az év végére már jelentősen emelkedett, lsd. alább.)

Év közben 38 gyermek hagyta el az intézményt: 32 főt óvodába írtattak, 1 fő betegség miatt, 5 gyermek egyéb okok miatt (pl.: költözés, kistestvér születése).

A 2021. december 31. napi adatokat vizsgálva, a létszámok az alábbiak szerint alakultak.

24. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat bölcsődei ellátását igénybe vevők megoszlása 2021.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
Mezőberény Városi Bölcsőde	
0-18 év	47 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	60 %
Nők aránya	40 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2019. évben	
Össz.létszám	47 fő
Engedélyezett létszám	56 fh.
Kihasználtság	84 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat adatszolgáltatása

IV. 4. Helyettes szülői hálózat

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat koordinálásával működik a szolgáltatás Mezőberényben, mely a gyermekek átmeneti gondozását biztosítja. A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátást biztosít, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban megoldani nem tudja. 2021. évben – a korábbi évekhez hasonlóan – egy helyettes szülői pár összesen 3 férőhelyet biztosított. A szolgáltatásra már hosszú évek óta nem jelentkezik igény.

V. A szolgáltatások működésének fejlesztésének lehetőségei, irányai, intézményi szintű feladatai, az együttműködési keretei

V.1. Szolgáltatások működésének fejlesztésének lehetőségei, irányai, intézményi szintű feladatai

A helyzetelemzés alapján megállapítható, hogy Mezőberény személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátórendszere jól kiépített, sokszereplős, többségében integrált szervezeti keretek között nyújt sokszínű, a lakossági szükségletekre reagáló szolgáltatást.

Az önkormányzat – az idők átmeneti elhelyezésének kivételével – teljesíti feladat-ellátási kötelezettségét. Önként vállalt feladatként felvállalta a tanyagondnoki szolgálat, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a támogató szolgálat, az otthoni szakápolás működtetését, valamint az idők tartós bentlakásos elhelyezésének biztosítását.

A szociális szolgáltatások működtetésénél prioritásként megjelenik a meglévő szolgáltatások fenntarthatóságának, minőségi színvonalának megőrzése, azonban lehetőséget biztosít az ellátás feltételeinek javítására is.

A feladatellátásban az önkormányzat mellett hangsúlyos szerepet vállalnak az egyházak és civil szervezetek, színesítve és individualizálva a szolgáltatási palettát. Mezőberény helyi társadalmának integráltsági szintje a szolgáltatások nyújtásában emelkedett.

A koncepció felülvizsgálata során a megkeresett intézmények, szervezetek az egyes ellátások tekintetében külön-külön is megvizsgálták az adott terület, ellátás erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és az esetleges veszélyeket. Az adatszolgáltatások alapján megküldött SWOT analízis táblázatok az alábbiakban megismerhetők:

16.ábra SWOT – Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Étkeztetés: - szakorvos által meghatározott diéta biztosítása - versenyképes ár Házi segítségnyújtás: - holisztikus szemlélet a gondozásban - magas szintű szakmai felkészültség - integrált intézmény lévén komplex szolgáltatást tudunk biztosítani, rugalmas ügyintézés nappali ellátás: - város szívében működünk - viszonylag nagy udvarral rendelkezünk - integrált intézmény lévén, komplex szolgáltatást tudunk biztosítani - beszállítási lehetőség - baráti, befogadó közeg tanyagondnoki szolgáltatás: - nagyfokú hely-, és lakosságismeret - jártasság a külterületen élők ügyeinek intézésében - a szociális ellátások ismerete jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: - stabil szakmai háttér - kiépült intézményrendszer és alapellátási formák elsősorban az idősek számára - saját diszpécser központ Támogató szolgálat: - - szakképzett munkatársak - - 2 db rámpával ellátott Ford Transit	Étkeztetés: - Nem lehet választani több menüből - kerékpáros ebéd kiszállítás személyzetének biztosítása gyakran nehézségbe ütközik Házi segítségnyújtás: - időkorlát a gondozásban Tanyagondnoki szolgáltatás: - rászorultsági feltételek meghatározásának hiánya: vannak, akik úgy vélik, hogy önmagában elegendő rászorultsági feltétel a külterületen élés Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: - társadalmi problémák - bizalmatlanság - szociális területek/társszakmák közötti kommunikáció részleges hiány - kétoldalú kommunikáció hiánya Támogató szolgálat: - kevésbé ismerik és becsülik a szociális szakemberek munkáját a helyi egészségügyi ellátó rendszerben dolgozók - házi orvosi rendelőben az ellátott érdekében való várakozáskor nem élveznek soronkivüliséget - információáramlás szülők és támogató szolgálat munkatársai között esetenként elakad - személyi segítséget igénylők száma alacsony

gépkocsi, melyek kerekesszékekkel történő szállításra is alkalmasak - szolgáltató által biztosított a gyerekülés - alapszolgáltatás munkatársaival jó munkakapcsolat - oktatási egészségügyi intézményekkel jó munka kapcsolt	Család- és gyermekjóléti szolgálat: – szociális bértábla – önérdék érvényesítés
Család- és gyermekjóléti szolgálat: - jól képzett szakemberek - infrastruktúra - szép, igényes környezet - csapatszellem - együttműködés a városi intézményekkel	
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Étkeztetés: - az ellátotti létszám nem korlátozott Házi segítségnyújtás: - intézményen belül működő szolgáltatások átjárhatósága Nappali ellátás: - széleskörű szolgáltatási elemek biztosítása (felügyelet, tanácsadás, információnyújtás, készségfejlesztés, háztartási segítségnyújtás, gondozás)	Házi segítségnyújtás: - a térítési díj befolyásolhatja az igénybevételt Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: - az aktív korú lakosság lélekszámának csökkenése, - a nyugdíjasok számának emelkedése - alacsony állami normatívák - a szociális szféra alacsony presztízse
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: - ismeretek bővítése - közvetlen együttműködés megszervezése a társszakmák között - a rendszer korszerűsítése - önkéntesek bevonása	Támogató szolgálat: - térítési díjmelés - másik szolgáltató jelenléte a településen - egészségügyi és szociális ellátórendszer nem párhuzamos együttműködése
Támogató szolgálat: - segédeszköz kölcsönzés - szolgáltatás reklámozása	Család- és gyermekjóléti szolgálat: - több szolgáltatás többlet költséggel jár
Család- és gyermekjóléti szolgálat: - több szolgáltatás nyújtása: pl. gyermek-pszichológus, pszichiáter - adomány raktár működtetése	

17. ábra SWOT – Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, Bölcsőde

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- Minden dolgozó megfelelő végzettséggel rendelkezik. - A városban minden bölcsődés gyermek számára biztosított az ellátás, aki igényli. Korszerű tárgyi feltételek. - Gyermekétkeztetés magas színvonalú.	- Udvari játékok típusainak bővítése (finommotorikát fejlesztő és szerepjátékok hiányoznak) - Nyári szabadság idején összevont csoportok.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- Játzócsoporthoz - Sószoza - Ringató foglalkozás - Gyógypedagógiai szakszolgálat szűrővizsgálata, fejlesztése az intézményben	- Betegségek gyors terjedése

18. ábra SWOT – Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, Idősek Otthona (Puskin u.)

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- elhivatott szakemberek, - folyamatos a szakdolgozók képzése, színvonal megtartása és emelése, az adott ellátottak magasabb szintű ellátása érdekében (demens ellátott, szakápolás) - ápolás-gondozási szükségleteknek megfelelő tárgyi és személyi feltételek folyamatos szinten tartása - egyénre szabott bánásmód	- növekvő adminisztrációs teher - szakemberek leterheltsége - épület adottságai (szűk folyosók, raktár és tároló helyiségek hiánya, kis méretű társalgó és közösségi terek, illetve lakószobák)
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- átjárhatóság a szolgáltatások között - kapcsolat erősítése a külső szervezetekkel (Mécse egyesület előadásai)	- szakember hiány, életpálya modell hiánya - motiváltság elvesztése, „burn out” - specifikus ellátást igénylők növekedő száma (súlyos demencia kórképek) - ellátó személyzet létszáma az évek során nem alkalmazkodik az ellátottak magasabb szükségletű igényeihez

19. ábra SWOT – Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat Idősek Otthona (Juhász Gy. u.)

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- humán erőforrás - szakképzettség 100% - minőségi, mennyiségi tárgyi eszközök, feltételek megléte - kidolgozott szakmai protokollok - rugalmas munkaszervezés - szakdolgozók megfelelő szaktudása, elhivatottsága, - ellátottak, hozzátartozók elégedettsége az ellátásról - családi, személyre szabott gondozás - magas várólistán lévők száma	- dolgozók anyagi megbecsülésének hiánya - kommunikációs stratégia hiánya - kevés pályázati lehetőség
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
-képzéseken való részvétel -szakmai fejlődéslehetősége -szociális munka színvonalának erősítése	- dokumentáció, adminisztráció túlzott előtérbe helyezése - nehéz gazdasági helyzet, anyagi források hiánya, - az idősgondozás helye, helyzete a társadalomban, - a szociális munka alacsony presztízse - munkatársak kiégésének veszélye, egészségi állapotuk romlása

20. ábra SWOT – Mezőberényi Református Szeretetotthon

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- Egymásra épülő, átjárható szolgáltatásokat lehet biztosítani	- Végzettséggel, tapasztalattal rendelkező, elhivatott munkaerő utánpótlása egyre nehezebb. - A fül-, orr-, gégeészet szakrendelése, fizioterápia Mezőberényben már nem érhető el. Az idős, mozgásukban korlátozott ellátottak más településre való eljuttatása egyre nehezebb.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- A Mezőberényi Református Szeretetotthon 2019-től engedélyt kapott szakápolási tevékenység végzésére, mely lehetővé teszi, hogy saját ellátottjainak kisebb egészségügyi	- Leterheltség, munkavállalói kiégés veszélye egyre fokozódik, a munkavállalók átlagéletkora egyre magasabb. - Járványügyi helyzet visszatérő hatása

ellátást nyújtson.	miatt csökkenő ellátási igény, különös tekintettel a szociális alapszolgáltatásokban. - Félő, hogy további szakrendelések (pl. szemészet, bőrgyógyászat) fenntartását a város nem tudja tovább biztosítani. - Az idősök bentlakásos ellátását igénylők között egyre gyakrabban jelentkeznek hospice ellátásra szorulóknak, melyek biztosításának a tárgyi, személyi feltételei, finanszírozási hátterei nem feltétlenül biztosítottak, valamint az idősök bentlakásos ellátása nem a folyamatos egészségügyi ápolást, gondozás igénylők részére kellene ellátást biztosítson. Sajnos a térségben nincs olyan szolgáltató, mely felé a hospice igényeket továbbírányítani lehetne. Már a kórházakból is közvetlenül keresik az intézményt kimondottan hospice igényű betegek ellátására.

21.sz. ábra SWOT – Humán Szolgáltató

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- jól képzett szociális ellátórendszer - jó munkahelyi kapcsolat - elhivatott, képzett szakemberek	- növekvő adminisztrációs teher - a dolgozók kiégése a szakmában
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- a településen élők foglalkoztatása, a munkanélküliség csökkentése - szoros együttműködés más intézményekkel, szolgáltatókkal	- előregedő társadalom - a szociálisan rászoruló személyek, családok számának növekedése

22.sz. ábra SWOT – „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- tartós használatba kapott épület, amit az egyesület folyamatosan karbantart, fejlesztéseket végez rajta	- nagyobb figyelmet, támogatást szeretnének
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- pályázati lehetőségek folyamatos elérése	- a rendkívüli áremelkedést nem követi a normatíva emelkedés, nehézségek lehetnek a működésben

Az intézmények és szervezetek a következő javaslatokat fogalmazták meg az önkormányzat felé:

- a szociális szolgáltatások fejlesztése érdekében az ebéd kihordásához segítség nyújtása pl. autóval történő kiszállítás,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás tekintetében a jelzőkészülékek korszerű kétirányú kommunikációra alkalmas eszközökre történő lecserélése,
- a Család és gyermekjóléti szolgálat javaslata a szociális étkeztetés (ingyenesség bizonyos jövedelemhatár alatt) biztosítása, valamint az átmeneti szállás kialakítása,
- a Puskin utcai Idősek Otthona részéről továbbra is igény a teljes körű akadálymentesítés, a teljes energetikai korszerűsítés, az épület bővítése, mely megoldaná a raktározási gondokat, nagyobb terek lennének elérhetőek az idősek számára, foglalkozások, rendezvények megfelelő környezetben történő lebonyolításához biztosítana helyet, valamint betegszoba, illetve elkülönítő helyiség kialakítására is szolgálna, továbbá a személyi feltételek bővítésével az ellátás színvonala is emelkedne,
- a Humán Szolgáltató részéről érkezett javaslat a szorosabb partnerségi viszony kialakítására irányul az Önkormányzat fenntartása alá tartozó intézményekkel, közös szakmai napok, programok szervezése által, melyekbe az ellátást igénybe vevők is bevonhatóak lennének,
- a Református Szeretetotthon a hospice otthon kialakítását javasolja, amit az alábbi indokokkal támasztott alá:
  - o Mivel az idősothonok eredeti célja más, mint a hospice otthonok célja, a kettő összemosódása az ellátottak / lakók életérzését is megterheli. Egészen más az, amikor az ellátott jut az otthonban (ami az otthonává lett) hospice állapotba, mint ha

eleve súlyos, végstádiumú betegek, demens, már pszichiátriai ellátást igénylő betegek kerülnek be lakóként / ellátottként az otthonba. Az idősotthonok eredeti célja inkább ahhoz közelítene, hogy az ellátottak életének utolsó szakaszában, amikor már egyre több segítségre szorulnak, legyen egy olyan hely, ahol figyelnek rájuk, de közben közösségben élhetnek, ahol még valamilyen szinten, egy-egy területen kiteljesedhetnek. Amikor azonban azt látják, hogy az „újakkal” már kapcsolatot sem tudnak felvenni, sőt az „újakat” muszáj a „régiektől” elszeparálni, ez a régen bent lakókat is megterheli, tudatosítja bennük az elmúlást, a vég közeledését. Ezt nehéz ellensúlyozni. Akinek a szobatársa fokozatosan jut el a leépülés állapotába, demens, vagy hospice állapotba, ott fokozatosan alakul ki az együttérzés, segítőkészség, támogatás, elfogadás. De aki kényszerűségből kell maga mellé fogadjon – akár csak néhány napra is – egy súlyos beteget, annak ez egészen másfajta teher. Ezért lenne jó, ha létezne külön hospice otthon, erre felkészült környezettel, erre felkészített szakemberekkel, ellátó személyzettel. Nyilvánvaló, hogy ez csak távlati cél lehet, de érdemes talán erre is előre gondolni,

- a „Fogjunk Össze” KHE fontosnak tartja a városvezetés, a lakosság figyelmét fókuszálni a sérült réteg irányába, továbbá szintén kiemelte a szociális intézmények közötti kommunikáció kiépítésének segítségét.

A 2015.-2019. években felvázolt szociális szolgáltatások fejlesztési irányok, prioritások áttekintése mellett, az elkövetkezendő évek feladatai általánosságban megfogalmazva továbbra is:

1. Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások működőképességének megőrzése
2. Együttműködési és koordináció erősítése
  - a. a különböző ágazatok, önkormányzati, piaci, civil szereplők közötti kapcsolat, kommunikáció és egyeztetés biztosítása, intézményesítése
  - b. a szociális szolgáltató intézményrendszer ágazatok közötti kapcsolatainak megerősítése, és folyamatos kommunikáció biztosítása
  - c. ágazati és intézményközi együttműködési eljárások kidolgozása, az együttműködések fokozott koordinációja
3. A szociális szolgáltatások fejlesztése
  - a. szociális szolgáltatások szükségletalapú fejlesztése, fenntartása
  - b. egészségfejlesztő, szemléletformáló életmódprogramok szervezése
  - c. a szolgáltatásokban dolgozó munkatársak képzése, továbbképzése
4. Helyi közösség fejlesztése
  - a. közösségi kezdeményezések támogatása és megerősítése, ezáltal a lakosság öngondoskodásának és (ön)érdekérvényesítésének megerősítése
  - b. önkéntes programok működtetése.

V.2. Megvalósult fejlesztések, programok, pozitív irányok – együttműködés

A kitöltött kérdőívek alapján a szervezetek az alábbi fejlesztésekről, programokról, sikereikről számoltak be:

25. táblázat Helyi tevékenységek, pozitív irányok

Intézmény megnevelése	Tevékenység
„Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület – Földi Harmónia Ház	A „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület minden év december első napjaiban rendezi meg a Fogytékos Emberek Nemzetközi Napja alkalmából helyi programját. A rendezvényeken a társintézmények is részt vettek, valamint nyitott volt a város lakossága felé is. A világjárvány miatt erre az eseményre legutóbb online formában került sor. Ortopédiai szakrendeléshez biztosítanak helyszínt, valamint Snoezelen szobát alakítottak ki, melyben a soezelen, vagy multiszenzoros környezetterápia igénybevételére van lehetőség: gondozottaknak, autista gyerekeknek, megkésett beszédfejlődésű gyermekeknek. Bemer terápiát biztosítanak a gondozottaknak, egyesületi tagoknak. Kulturális intézményeket látogatnak, heti egy alkalommal biblia óra kerül megtartásra. Háztartási ismeretek megismerését biztosítják, hetente egy alkalommal sütés, főzés. Kirándulásokat szerveznek az őszi, tavaszi időszakokban. Folyamatos időjárás megfigyelés, Piroska naptár vezetése. Képességfejlesztés, séta a városban, szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése.
II. Kerületi Evangélikus Egyház – Idősek Klubja	Gondoskodnak az immár hagyománnyá vált programok megtartásáról: Karácsony, Húsvét, Farsangi Ünnepek, Évforduló megünneplése (nov.14.), Anyák, Apák Napja, Idősek Napja, Nők Napja, Pál Napi Vacsora.
Mezőberényi Református Egyházközség – Mezőberényi Református Szeretetotthon	Hagyományos, visszatérő rendszerességgel programok: - Áhítat (minden hétköznap), istentisztelet (vasárnaponként) - Bibliaóra (hetente a nappali ellátásban) - Látásvizsgálatra, szemüvegrendelésre helyszín biztosítása - Névnapi/születésnapok köszöntő rendezvényei - Farsangi mulatság; karácsonyi ill. szilveszteri ünnepség, nyári mulatságok (szalonnasütés, bográcsozás) - Szüreti rendezvények, szilvalekvár főzés, házi csiga készítése, - Egészségügyi, elsősegélynyújtó előadások - Kézműves foglalkozások tartása

	- Idősek napja rendezvénye
Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat – Alapszolgáltatási Központ	Étkeztetés: - a világjárvány által elrendelt veszélyhelyzet alatt, minden étkező részére kiszállítással volt biztosítva a szolgáltatás Házi segítségnyújtás: - a szolgáltatás a járványhelyzet ellenére folyamatosan biztosított volt Nappali ellátás: - a világjárvány által elrendelt veszélyhelyzet ideje alatt a nappali ellátás, az ellátott otthonában, illetve telekommunikációs eszközön keresztül zajlott - külterületen tett látogatás (Kereki tanyák, Hármaskörös) - kisebb kirándulás Mezőberény belterületén - Múzeum látogatása - Hagyományok ápolása (pl. Kiskebence égetés farsangkor), nemzeti, vallási ünnepek megtartása, klubtagok köszöntése (névnap, születésnap) - Múltidéző tevékenységek pl. sajt készítése, kürtöskalács, bodag sütése, szalonasütés - Ünnepek alkalmával részvétel főtéri dekoráció kivitelezésében (karácsonyfa, húsvéti tojásfa) - Kapcsolattartás a Mécses Egyesület tagjaival, a Kamuton, Bélmegyeren élő klubtagokkal - Játékos, fejlesztő foglalkoztatás, kreatív, alkotó tevékenységek Tanyagondnoki szolgálat: a külterületen élő rászoruló személyek ellátása folyamatosan biztosított volt Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: ellátottak közösségi programokba bevonása. Támogató szolgálat - szállítási szolgáltatást biztosítottunk városi rendezvényen való részvételhez munkaszüneti napon és munkaidőn túl is - városi, kulturális rendezvényekre való eljutást biztosítottunk. - a szolgáltatást igénybevevő gyerekeknek télapó ünnepség keretében mikuláscsomagot osztottunk - új Ford Transit rámpás gépkocsi került beszerzése

**Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat –
Idősek Otthona**

Puskin utcai Idősek Otthona

2019 évben programok rendezvények

Nefi pályázat keretében megvalósultak:

Előadások:

- Csók Ilona: Lábápolás jelentősége
- Dr. Bartóki László . Urológiai problémák 60 év felett
- Zolnai Nóra: Gyógytorna jelentősége időskorban
- Takácsné Tóth Katalin: Egészséges táplálkozás időskorban
- Takácsné Tóth Katalin: Egészséges idősödés
- Tóthné Takács Katalin: Az időskor testi változásai
- Dr. Bartóki László: Félelmetes vizsgálatok

Gerinc torna

Zolnai Nóra- 6 alkalom

Földi Harmónia Ház – Máté harmonikázott

Szegedi Varga-család Zenés Istentisztelete

Mezőberényi Zeneiskola anyák napi műsora

Mezőberényi Cigány Kisebbségi Önkormányzat anyák napi köszöntő műsora

Kerti-parti tavasszal és ősszel, saját szervezésű

Mécses Egyesület fiataljaival közös kézműves foglalkozás (4 alkalommal)

Városi Idősek Napja a Művelődési Házban

Mécses Egyesület Idősek napi műsora

Mezőberényi Népdalkör Idősek napi köszöntő műsora

Nefi pályázat:

Tóthné Takács Katalin előadásai – 6 alkalom

- Egészséges táplálkozás időskorban
- A vitaminok jelentősége
- A gabonák szerepe a táplálkozásban

- A mozgás jelentősége időskorban

-

Dr. Magyar László előadása - 4 alkalom - 6 fő

Városi Idősek Karácsonya

Mezőberényi Cigány Kisebbségi Önkormányzat karácsonyi műsora

Német Evangélikus Egyház karácsonyi műsora

2019-ben jelentős fejlesztések voltak:

- Az intézmény belsőtereinek kifestése (falak, valamennyi ajtó, ablak és radiátor)
- A túloldali kis épületben „B” épület új pvc burkolat letétele történt az egész épületben, illetve sötétítők és függönyöket vásároltunk
- Évek óta tartó nővérszoba beázásának megszüntetése a tágulási tartály cseréjével
- Nővérszoba, folyosó, társalgó és orvosi szobába új bútorzatok kerültek. (kanapék, fotelek, szekrények)
- Lakóink textíliájának tisztításához kaptunk egy 10 kg teljesítésű LG mosógépet.
- „Karácsonyi kívánságlista” által sok tárgyi eszköz beszerzése valósult meg:
Tens- gép, masszírozó gép, ágybicikli, ápolási eszközöket kaptunk (RR mérő, lázmérő, ollók stb.)
Raktárakba polcokat.

2020. évben programok rendezvények

Fogalakoztatás teljes újrarendelést igényelt, kis illetve egyéni foglalkozásokat tudunk tartani, nagy csoportos foglalkozásra, illetve rendezvények megtartására nem volt lehetőség a szigorú előírások miatt jellemző volt a 2020-as év nagy részére, nevezetesen napokat kisebb csoportokban tudtuk megünnepelni.

2020-ban jelentős fejlesztések voltak:

- Folyosón faburkolat elhelyezése történt a kanapék és fotelek mögé.
- Községi terekbe kanapékat és foteleket kaptunk.

- Füstérzékelők felszerelése történt az intézmény helyiségeiben.
- Ózongenerátort kaptunk az Önkormányzattól.

2021. évben programok rendezvények

2021. május végén a korlátozások enyhültek elkezdtük a nagy csoportos foglalkozások és rendezvények szervezését. Az őszi kerti partin már meghívott vendégeket is tudtunk fogadni. Élvezhettük az Idősek Világnapja alkalmából adott műsort, melyet a város szervezett. Lakóink az Idősek Klubja foglalkozásain is részt tudnak venni. Városi Idősek Karácsonyán vehettünk részt egy színvonalas előadáson, illetve intézményen belül is a régi megszokott módon ünnepelhettünk együtt.

Tárgyi feltételek alakulása, fejlesztések 2020-2021

2020-2021-es évben tervezett tárgyi, illetve fejlesztési tervek jelentős része elmaradt a járvány helyzet miatt. Kezdetben az intézmény saját költségvetéséből finanszírozta a védő-fertőtlenítő eszközöket. A lezárás miatt új ellátott felvételére sem volt lehetőségünk hosszú ideig.

2021-ban jelentős fejlesztések :

- Fűtés korszerűsítése (kazánok cseréje)
- Tálalókonyha: Páraelszívó
- Vegyszeres szekrény
- Kinti fémből készült tároló épület
- Lakószoba kialakítása a két tároló helységből.
- Tető karbantartása beázás miatt.
- Ajtók és kereteinek fém lemezzel való védelme
- Betegemelő (másik telephelyről)
- Tárgyi feltételek javulása: Munkánkhoz a kisebb értékű tárgyi feltételek folyamatos biztosítása történt

Jelentősebb: szekrény az irodába, infúziós állvány,

Kapcsolattartáshoz biztosítva : Wifi szélesebb körű elérése az intézmény minden pontján, Tablet,

Kaputelefon a bejárat ajtóhoz

Juhász Gyulai utcai Idősek Otthona:

Jelentősebb események, programok 2019 - 2021. évben

- jeles ünnepek megünneplése
- időszakos rendezvényeink/kertiparti-bográcsolás/
- kulturális programok meghívott vendégek, előadók műsorával
- városi rendezvényeken való részvétel
- idősek világ napja / rendezvénysorozat/
- 100 éves lakó köszöntése
- szociális munka napja
- A Mécses Egyesülettel, Kata program /közös kreatív foglalkozások/
- A program egyik fontos célja a fogyatékkal élő fiatalok és az idős generáció együttműködése, egymás megismerése.
- NYOSZ –évente megrendezendő irodalmi pályázaton való részvétel
- Év dolgozója elismerésben részesültek országos Szociális Munka Napi rendezvényen való részvétele a Parlamentben
- Önkéntes munka, önkéntesek az intézményben
- Dolgozóink rekreációs kiránduláson való részvétele
- EFOP-1.5.3-16-2017-00097 azonosító számú Pályázat ami a
- Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben – kedvezményezett térségek (Településeinkért) "című pályázat keretein belül működött és az intézményt érintő ,
- Idősek aktivitásának, önálló képességének megőrzését, helyreállítását segítő program volt/ havi rendszerességgel/.
- Nagy értékű tárgyi eszközök is beszerzésre kerültek:
- ipari mosógép, szárítógép, 10 db heverő, 10 db éjjeliszekevény, elektromos betegágyak
- etetőasztalos éjjeliszekevények
- A fenti nagy értékű tárgyi eszközök mellett megvásárlásra került, hűtő szekevény, ipari porszívó, textíliák, edények, evőeszközök, irodai székek. Az ellátotti ebédlőben egy darab klímaberendezés került beszerelésre.
- A Vereckei Patika intézményünknek adományozott egy teljesen kialakított só szobát, amit a

Borgula- Ép Kft. építette be szintén támogatással!
Mezőberényért Kitüntetés részesei lehettünk!

**Város Humánsegítő és Szociális Szolgálat –
Család-és Gyermekjóléti Szolgálat**

Élelmiszerbank Egyesülettel minden nap élelmiszermentést végzünk a mezőberényi Tesco áruházból, ennek keretében zöldséget, gyümölcsöt és pékárut, valamint vegyes terméket tudunk adományozni az arra rászorultak számára. Intézményünk több dolgozójának összefogásával tudjuk az adományokat eljuttatni a rászorultaknak. Az Élelmiszerbank minden év végén tételes kimutatást küld a kiosztott élelmiszer mennyiségéről és értékéről.

Minden évben Szolgálatunk biztosítja a hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkezését a Közétkeztetési Központtal közösen.

Részt veszünk a Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság tartós élelmiszercsomag osztásában, melynek keretében a 3 éven aluli gyermeket nevelő családok, a 6-14 év közötti iskoláskorú gyermeket nevelő szülők és a megváltozott munkaképességű, alacsony öregségi nyugdíjjal rendelkező személyek jogosultak jó minőségű alapvető élelmiszerekre.

Minden évben részt veszünk a „Légy Te is karácsonyi Angyalka” elnevezésű városi programon, ahol a gondozásban lévő gyermekek számára juttatjuk el az adományozás során összegyűlt ajándékokat.

Minden évben a szakmai jelzőrendszeri tagok számára 6 alkalommal tartunk szakmai kerekasztal megbeszélést, évente egyszer éves jelzőrendszeri tanácskozást.

2019. év:

A 2018. évtől kezdődően, így a 2019. évben is a „Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben” elnevezésű, EFOP 1.5.3-16-2017-00097. számú pályázati program keretében további szolgáltatásbővítéssel került megszervezésre 3 alkalommal nyári tábor a településen élő gyermekek támogatására. Ennek keretében 90 gyermek vehetett részt ingyenes táboroztatásban.

Ez a lehetőség remek alkalmat adott arra, hogy támogassuk a gyermekek hasznos szabadidő eltöltését. A programszervezés során nagy hangsúlyt fektettünk a sporttevékenységekre, a játékos csapatépítésre, mely lehetőséget teremtett a gyermekek számára, hogy barátságokat köthessenek egymással. Kiemelt hangsúlyt fektettünk a szervezés során az egészségmegőrzésre, az egészséges táplálkozásra, a környezet megővásával kapcsolatos programokra. Kézműves foglalkozások, kulturális programok és táborhelyen kívüli kirándulások

---

is színesítették az egy hetes időtartamú szünidei táborban résztvevő gyermekek kapcsolódását.

Az Innovációval a közösségekért (EFOP-1.3.5-16-2016-0027) elnevezésű program célja a közösségek hatékonyságnövelése. Ennek keretében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál a következő tevékenységek zajlottak 2019-ben:

- Hagyományőrző foglalkozások keretében Húsvétkor és Mikulás váró kézműves foglalkozásokkal vártuk a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat látóköriében lévő gyermekeket és családtagjaikat.
- Deviancia-, drog prevenciók csoportfoglalkozás, melynek során a deviáns magatartásformák és az élvezeti szerekkel kapcsolatos káros hatások ismertetése történt meg középiskolás korcsoportban, 5 alkalommal.
- „Kire ütött ez a gyerek” címmel előadássorozat azon szülőknek, akik tudatos szülőként hajlandóságot mutatnak gyermekeik életkori sajátosságainak megismerésére és ehhez képesek a megfelelő szülői magatartásformák elsajátítására.
- Kisgyermekes családoknak komplex, tematikára épülő fejlesztő előadássorozat, mely ugyancsak az életkori sajátosságokból fakadó nehézségeket hivatott közelebbről megismerni, közte a párkapcsolati nehézségeket. 5 alkalommal, „Kamaszkori viharok” címmel
- Mese és játék délután, 1 alkalommal került lebonyolításra, 15 fő részvételével.

Munkaerő-piaci integráció

2018. évtől további szolgáltatásbővítés valósult meg a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, mely a 2019. évben is folytatódott. A „Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben” megnevezésű, EFOP 1.5.3-16-2017-00097. számú pályázati program keretében pszichológus szakember foglalkoztatására nyílt lehetőség. Ennek a programnak a keretében a családsegítők mentorként segítették a halmozottan hátrányos helyzetű álláskeresőket elhelyezkedését.

2020. év:

A 2020. évben is a **„Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben”** elnevezésű, **EFOP 1.5.3-16-2017-00097. számú pályázati program** keretében további szolgáltatásbővítéssel került megszervezésre 3 alkalommal nyári tábor a településen élő gyermekek támogatására. Ennek keretében 20-20-30 fő, azaz 70

---

gyermek vehetett részt ingyenes egyhetes táboroztatásban.

Folytatódott 2020. évben is A „**Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben**” megnevezésű, **EFOP 1.5.3-16-2017-00097. számú pályázati program** keretében pszichológus szakember foglalkoztatására nyílt lehetőség. Ennek a programnak a keretében a családsegítők mentorként segítik a halmozottan hátrányos helyzetű álláskeresőket elhelyezkedését.

Családgyógyászaink részt vettek a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában, melynek keretében Mezőberény Város Önkormányzata állami támogatás igénybevételével 2020. évben is tudott napi egyszeri meleg étkezést biztosítani a rászoruló gyermekek számára.

HH és HHH gyermekek száma, akik étkeztetésben részesültek:

Tavaszi szünet	62 fő (kiszállítással)
Nyári szünet	61 fő
Őszi szünet	89 fő

A gyermekek számára szervezett programokat a covid helyzet miatt nem lehetett megtartani.

2021. év:

2021-ben Erzsébet tábor pályázaton elnyert forrásból került megrendezésre a nyári tábor a településen élő hátrányos helyzetű gyermekek támogatására. Ennek keretében 21 gyermek vehetett részt ingyenes egyhetes táboroztatásban.

Ez a tábor szintén remek alkalmat adott arra, hogy támogassuk a gyermekek hasznos szabadidő eltöltését. A programszervezés során nagy hangsúlyt fektettünk a sporttevékenységekre, a játékos csapatépítésre, mely lehetőséget teremtett a gyermekek számára, hogy barátságokat köthessenek egymással. Kiemelt hangsúlyt fektettünk a szervezés során az egészségmegőrzésre, az egészséges táplálkozásra, a környezet megóvásával kapcsolatos programokra. Kézműves foglalkozások, kulturális programok és táborhelyen kívüli kirándulások is színesítették az egy hetes időtartamú szünidei táborban résztvevő gyermekek kikapcsolódását.

Családgyógyászaink részt vettek a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában, melynek keretében Mezőberény Város Önkormányzata állami támogatás igénybevételével 2021. évben is tudott napi egyszeri meleg étkezést biztosítani a rászoruló gyermekek számára.

HH és HHH gyermekek száma, akik étkeztetésben részesültek:

Tavaszi szünet	77 fő
Nyári szünet	66 fő
Őszi szünet	70 fő
Téli szünet	67 fő

A 2021. év során a gyermekprogramok elmaradtak, a szakmaközi megbeszélések az Idősek Klubjában kerültek lebonyolításra, csökkentett létszámú részvétel mellett.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának jóváhagyása mellett a fejlesztésért felelős Efo-1.9.4-Vekop-16-2016-00001 „A Szociális Ágazat Módszertani és Információs Rendszereinek Megújítása” c. kiemelt projekt keretében hozta létre a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszert (GYVR). A gyermekjóléti és a gyermekvédelmi ágazatban a Gyermekünk Védelmében Informatikai Rendszer bevezetésével a XXI. századi követelményeknek megfelelő informatikai háttértámogatás került kialakításra a szakmai adminisztráció elősegítése céljából. A rendszer működtetője a Magyar Államkincstár (TAJ alapú nyilvántartási rendszer).

Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat – Városi Bölcsőde

- Szüreti mulatság, Mikulás váró, Karácsonyi mézeskalácssütés, Farsangi mulatság, Nyári mulatság
- Szülőcsoportos megbeszélés (Guti Ambrus mentőtiszt elsősegélynyújtó előadása)
- Összevont, illetve kis csoportos szülői értekezletek (Dr. Sziráczi Magdolna, Binder Anikó előadása)
- Ünnepek előtt családi délután (húsvét-váró, advent-váró)

Humán Szolgáltató

A Humán Szolgáltató Központ 2019-2021 években számos alkalommal nyújtott segítséget a térségben élő, szociálisan rászoruló személyek részére, tartós élelmiszer-, játék- és tűzifa adományozása által.

Mezőberény tekintetében

- 2019-ben 1 fő részesült tartós élelmiszer adományban,
  - 2020-ban 2 főt támogattunk tűzifa adománnyal, 1 családot támogattunk játék adománnyal és 4 főnek tudtunk tartós élelmiszer-csomagot adományozni,
- 2021-ben pedig 25 főt támogattunk tartós élelmiszer adománnyal.

VI.ÖSSZEGZÉS – ZÁRÓ GONDOLATOK

A szociális szolgáltatástervezési koncepció célja és feladata nem csak az, hogy hozzájáruljon a helyi szociális értékek számbavételéhez és hatásos helyi szociálpolitika kialakításához, hanem, hogy információt nyújtson más helyi fejlesztések, koncepciók, tervek kidolgozásához és megvalósításához, a szociális szükségletek minél megfelelőbb biztosításához, egy megbízható működési háttér kialakításához.

Teljes mértékben egyetértve a 2011-2020. időszakra készült Nemzeti Szociálpolitikai Koncepció munkaanyagában³ leírtakkal a helyi szociálpolitika akkor sikeres és akkor „jó az irány”, ha általa a helyi közösségek erőforrásai, kezdeményezőkézsége nem kerül kiszorításra, hanem azokra építve segíti a helyi szociális és ezzel párhuzamosan a társadalmi kohézió erősödését.

---

³ Nemzeti Szociálpolitikai Koncepció 2011-2020. Munkaanyag
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjW0oya2e3rAhXJTM_AKHddFCHYQFjAAegQIBRAB&url=http%3A%2F%2Fszocialisklaszter.hu%2Fadat%2Fdokumentumtar%2Fhu16_nszk_2011_10.pdf&usg=AOvVaw28BFNfTmjbyLw4z5hN0HgX Letöltve: 2022. október 19-én